

**Regionalna Izba Obrachunkowa
w Białymstoku**

Protokół

*kompleksowej kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w Urzędzie Gminy
Narew na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2003 roku.*

Narew, grudzień 2004 rok

Protokół

kompleksowej kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w Urzędzie Gminy Narew, 17-210 Narew, ul Mickiewicza 101. Kontrolę przeprowadzono w dniach od 02.12.2004 r. do 05.01.2005r. przez st. Inspektora Regionalnej Izby Obrachunkowej Anatola Kordukiewicza na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kompleksowej kontroli gospodarki finansowej gminy Narew za okres 2003 r. Nr 88 z dnia 01.12.2004 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku i w dniach od 03.12.2004 r. do 10.12.2004 r. przez inspektora Regionalnej Izby Obrachunkowej Henryka Szymanskiego na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kompleksowej kontroli gospodarki finansowej gminy Narew za okres 2003 roku Nr 91 z dnia 02.12.2004 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, w dniach od 06.12.2004 r. do 05.01.2005r. przez inspektora Regionalnej Izby Obrachunkowej Jarosława Rudnika na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kompleksowej kontroli gospodarki finansowej gminy Narew za okres 2003 roku Nr 94 z dnia 02.12.2004 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, w dniach 10.12.2004 r. do 05.01.2005r. przez inspektora Regionalnej Izby Obrachunkowej Katarzynę Mackiewicz na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kompleksowej kontroli gospodarki finansowej gminy Narew za okres 2003 roku, Nr 96 z dnia 08.12.2004 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku.

Zakres kontroli:

Kompleksową kontrolę gospodarki finansowej przeprowadzono za okres 2003 roku obejmując następujące zagadnienia:

- ustalenia ogólnoorganizacyjne,
- księgowość i sprawozdawczość budżetu,
- gospodarkę pieniężną i rozrachunki,
- wykonania budżetu,
- wydatki majątkowe,
- stosowanie ustawy o zamówieniach publicznych,
- mienie komunalne,
- zadania zlecone i realizowanie w ramach porozumień,
- rozliczenia finansowe budżetu gminy z jej jednostkami organizacyjnymi,

Informacji i wyjaśnień w czasie trwania kontroli udzielali: Pan Jakub Sadowski – Wójt Gminy, Pani Halina Niesteruk – Skarbnik Gminy, Pan Mariusz Żukowski – Zastępca Wójta, Sekretarz Gminy oraz inni pracownicy prowadzący kontrolowane zagadnienia w miarę zachodzących potrzeb.

I. Ustalenia ogólnooorganizacyjne

1. Dane ogólne

Kierownikiem kontrolowanej jednostki jest Pan Jakub Sadowski – Wójt Gminy Narew wybrany w wyborach, które odbyły się dnia 27 października 2002 roku. Powyższy fakt potwierdza Zaświadczenie z dnia 30 października 2002 roku Gminnej Komisji Wyborczej w Narwi podpisanej przez Przewodniczącą Gminnej Komisji Wyborczej w Narwi – Irenę Szwarc.

Na podstawie wyciągu protokołu Nr I/02 z obrad I sesji Rady Gminy w Narwi, która odbyła się 19 listopada 2002 roku w dużej Sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Narwi ustalono, że Pan Jakub Sadowski – Wójt Gminy Narew złożył ślubowanie przed Radą Gminy.

Zastępcą Wójta Gminy Narew jest Pan Mariusz Żukowski. Powołany na stanowisko Zastępcy Wójta Gminy Narew Zarządzeniem Nr 12/03 Wójta Gminy Narew z dnia 12 marca 2003 roku w sprawie określenia liczby zastępców wójta oraz powołania zastępcy wójta. Zapis § 3 uchwały stanowi, iż zarządzenie wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Sekretarzem Gminy Narew jest Pan Mariusz Żukowski. Powołany uchwałą Nr IV/35/99 Rady Gminy Narew z dnia 12 marca 1999 roku w sprawie powołania sekretarza Gminy Narew. Zapis § 3 uchwały stanowi, iż uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1999 roku.

Skarbnikiem gminy jest Pani Halina Niesteruk. Powołana uchwałą Nr III/12/94 Rady Gminy w Narwi z dnia 30 sierpnia 1994 roku w sprawie powołania skarbnika gminy. Zapis § 5 uchwały stanowi, iż uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia i obowiązuje od potwierdzenia jej odbioru przez powołanego Skarbnika Gminy. Uchwała zawiera potwierdzenie odbioru przez powołanego Skarbnika Gminy dnia 1 września 1994 roku.

1.1 Gmina Narew jest położona w województwie podlaskim, powiecie hajnowskim i graniczy z gminami Zabłudów, Michałowo, Hajnówka, Czyże, Bielsk Podlaski, Narewka. Siedzibą organów gminy jest miejscowość Narew. Terytorium gminy obejmuje obszar o powierzchni

241,8 km². W granicach administracyjnych gminy znajduje się 48 miejscowości tworzących 38 sołectw, zamieszkałych przez około 4600 mieszkańców.

2. Wewnętrzne regulacje organizacyjno– prawne.

2.1 W okresie objętym kontrolą obowiązywał Statut Gminy Narew stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały Nr I/2/02 Rady Gminy w Narwi z dnia 19 listopada 2002 roku w sprawie uchwalania Statutu Gminy Narew (Dz. Urz. Woj. Pod. Z dnia 6 grudnia 2002 r. Nr 76 poz. 1552). Rada Gminy Narew uchwalała Nr XIV/97/04 z dnia 30 września 2004 roku w sprawie zmiany statutu Gminy Narew w załączniku Nr 1 do uchwały Nr I/2/02 Rady Gminy Narew z dnia 19 listopada 2002 roku wprowadziła zmiany. (Dz. Urz. Woj. Pod. Z dnia 15 listopada 2004 r. Nr 156, poz. 2080).

Gmina w okresie objętym kontrolą wykonywała zadania przy pomocy Urzędu Gminy i 3 jednostek budżetowych – GOPS Narwi, Zespół Szkolno – Przedszkolny w Narwi, Gimnazjum w Narwi i 2 instytucji kultury – NOK i Biblioteka.

2.2 W okresie objętym kontrolą obowiązywał Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Narwi stanowiący załącznik Nr 1 do Uchwały Nr VII/58/99 Rady Gminy w Narwi z dnia 13 sierpnia 1999 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Narwi. W wymienionym wyżej Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy w Narwi były dokonywane następujące zmiany:

- Uchwałą Nr XIII/98/2000 Rady Gminy w Narwi z dnia 6 czerwca 2000 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Narwi,
- Uchwałą Nr XVIII/129/2001 Rady Gminy w Narwi z dnia 27 kwietnia 2001 roku w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Narwi,
- Uchwałą Nr XXIV/166/2002 Rady Gminy w Narwi z dnia 28 lutego 2002 roku z sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Narwi,
- Zarządzenie Nr 80/03 Wójta Gminy Narew z dnia 18 grudnia 2003 roku w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Narwi.

Aktualnie obowiązuje Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Narwi stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 2/04 Wójta Gminy Narew z dnia 22 stycznia 2004 roku w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Narew.

2.3 Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Narwi w § 3 pkt 2 ustala, że w skład referatu finansowego wchodzi:

- dwa stanowiska do spraw księgowości budżetowej,
- stanowisko do spraw podatków i opłat,
- stanowisko do spraw księgowości podatkowej,

Dodatkowy zapis ustala, że skarbnik gminy, który jest jednocześnie kierownikiem referatu, organizuje jego pracę, ustala szczegółowe zakresy czynności dla poszczególnych stanowisk pracy w referacie oraz kontrolę ich realizacji. Ustalono, iż okazane zakresy czynności ustalał Wójt Gminy.

Zapis w § 3 pkt 5 Regulaminu stanowi, iż w skład Urzędu Gminy wchodzi dwa stanowiska do spraw obsługi ekonomiczno – administracyjnej szkół, bibliotek i NOK. Regulamin w § 6 pkt 5 ustala, iż do zadań i kompetencji stanowisk do spraw obsługi administracyjno – ekonomicznej szkół, bibliotek i NOK należą:

- a) sprawy związane z prowadzeniem szkół i przedszkoli,
- b) prowadzenie spraw finansowych szkół, bibliotek i NOK,
- c) prowadzenie akt osobowych nauczycieli i obsługi szkół,
- d) sprawy związane z upowszechnieniem kultury, kultury fizycznej, turystyki i wypoczynku.

W związku z powyższymi zapisami zawartymi w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy w Narwi Wójt Gminy zawarł cztery porozumienia na prowadzenie nieodpłatnie przez księgowość Urzędu Gminy Narew rachunkowości i dokumentacji z nią związanych dla Narwiańskiego Ośrodka Kultury w Narwi, Gminnej Biblioteki Publicznej w Narwi, Publicznego Gimnazjum w Narwi, Zespołu Szkolno – Przedszkolnego Narwi (zał. Nr 3 do protokołu kontroli). Porozumienia w § 1 ustalają, iż rachunkowość i dokumentacja z nią związana prowadzona będzie nieodpłatnie przez księgowość Urzędu Gminy. Użyte w porozumieniach pojęcie księgowość Urzędu Gminy jest pominięta w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy. Ustalono i przypisane zadania dla Referatu Finansowego w swojej treści pomijają zadania wynikające z porozumień. Regulamin w § 6 pkt 2 lit. „f” dla Referatu Finansowego przypisuje wyłącznie zadania w zakresie sprawowania nadzoru oraz kontroli nad gospodarką finansową gminnych jednostek organizacyjnych.

Skarbnik gminy zgodnie z zapisem § 2 pkt. 4 lit. „f” Regulaminu prowadzi kontrolę finansową jednostek organizacyjnych. Ustalono, iż obowiązek i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości gminnych, jednostek organizacyjnych (NOK, GBP, Publicznego Gimnazjum w Narwi, Zespołu Szkolno – Przedszkolnego) Wójt Gminy Narew powierzył w

formie zakresu czynności Pani Irenie Koško – głównej księgowej jednostek i zakładów budżetowych (zał. Nr 2 do protokołu kontroli). Stanowisko głównego księgowego jednostek i zakładów budżetowych przewidziane jest w strukturze Urzędu Gminy i funkcjonuje poza referatem finansowym. Obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości GOPS w Narwi realizował referat finansowy Urzędu Gminy w Narwi przy braku odpowiedzialnego wskazania w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy oraz powierzenia obowiązków i odpowiedzialności w zakresie prowadzenia rachunkowości GOPS pracownikom.

2.4 Na podstawie okazanej dokumentacji w sprawie złożonych oświadczeń o stanie majątkowym przez osoby wymienione w art. 24 h pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz innych pism i dokumentów Wójta, Przewodniczącego Rady Gminy, Wojewody i Urzędów Skarbowych w sprawie oświadczeń majątkowych zbadano terminowość składania oświadczeń, ich analizy, sposobu i terminowość przedstawiania radzie gminy.

Ustalono, iż oświadczenia majątkowe w 2003 roku złożyło 25 osób, w tym 15 radnych, 5 pracowników Urzędu Gminy i 5 kierowników jednostek organizacyjnych gminy.

Wójt Gminy w załączeniu do pisma Nr Or. 10201-2/04 z dnia 24.05.2004 r. przesłał osiem oświadczeń majątkowych do Urzędu Skarbowego w Hajnówce i przekazał wykaz 7 pracowników Urzędu Gminy Narew i wykaz 5 kierowników gminnych jednostek organizacyjnych zobowiązanych do złożenia oświadczeń majątkowych. W załączniku do pisma Nr Or. 10201-3/04 z dnia 24.05.2004 r. przesłał oświadczenie majątkowe sekretarza Gminy do II Urzędu Skarbowego w Białymstoku. Przewodniczący Rady Gminy w załączeniu do pisma Nr Or. 0704-3/04 z dnia 08.06.2004 r. przesłał 14 oświadczeń majątkowych radnych do Urzędu Skarbowego w Hajnówce i przekazał listę 14 radnych zobowiązanych do złożenia oświadczeń majątkowych.

Na podstawie wyciągu z protokołu XIV/04 Sesji Rady Gminy z dnia 30 września 2004 roku ustalono, że Wójt poinformował Radę Gminy i wymienił osoby zobowiązane do składania oświadczeń majątkowych. Stwierdził, że „Generalnie złożone oświadczenia nie rozbiegają się ze stanem faktycznym, są zgodne z prawdą. Na temat swojego oświadczenia Wójt także nie otrzymał dotychczas żadnych uwag od Wojewody”. W złożonej informacji brak jest danych o stwierdzonych nieprawidłowościach, oraz brak jest informacji czy wystąpiły osoby, które nie złożyły oświadczenia majątkowego lub złożyły je po terminie (art. 24 h ust. 12 ustawy).

Przewodniczący Rady w swojej informacji stwierdził, że wszyscy radni złożyli oświadczenia i nie stwierdził nieprawidłowości lub nadużyć. Brak jest informacji czy wystąpiły osoby, które złożyły oświadczenia majątkowe po terminie.

Wojewoda pismem Nr PN.II.1145-273/04 z dnia 06.10.2004 r. skierowanym do Rady Gminy Narew przedstawił informację z analizy oświadczeń majątkowych. Ustalono, że do dnia 20.12.2004 r. powyższa informacja nie została przedstawiona Radzie Gminy.

Urząd Skarbowy w Hajnówce pismem nr PR-IV/072/30/04 z dnia 28.10.2004 r. i pismem nr PR-IV/072/30/04 z dnia 07.10.2004 r. skierowanym do Przewodniczącego Rady Gminy Narew przedstawił informację z analizy oświadczeń majątkowych. Powyższa informacja do dnia 20.12.2004 r. nie została przedstawiona Radzie Gminy.

II Urząd Skarbowy w Białymstoku nie przedstawił informacji.

2.5 Wójt Gminy Narew na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym upoważnił Zastępcę Wójta Pana Mariusza Żukowskiego do samodzielnego składania oświadczeń woli w imieniu gminy dnia 15 marca 2002 r. (załącznik nr 4 do protokołu kontroli).

W zakresie kontroli nie okazano udokumentowanego potwierdzenia, że Wójt Gminy powierzył prowadzenie określonej sprawy gminy w swoim imieniu Zastępcy Wójta w rozumieniu art. 33 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym. W okresie objętym kontrolą kierownicy jednostek organizacyjnych gminy nie posiadających osobowości prawnej działali jednoosobowo przy braku odpowiednich pełnomocnictw udzielanych przez Wójta Gminy zgodnie z wymogami art. 47 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Na podstawie udzielonych wyjaśnień ustalono, że Wójt Gminy ustalając zakresy czynności dla kierowników jednostek organizacyjnych gminy w zakresach czynności ustalił ich zakresy obowiązków, uprawnień odpowiedzialności. Zakresy czynności pełniły rolę wymienionych wyżej pełnomocnictw. Stwierdzono, że w Urzędzie Gminy Narew w badanym okresie prowadzono rejestr wydanych upoważnień i pełnomocnictw. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków między gminnych (Dz. U. Nr 112 poz. 1319 z późniejszymi zmianami) w § 22 ust. 1 pkt 4 nakłada obowiązek prowadzenia w Urzędzie Gminy rejestru wydanych upoważnień i pełnomocnictw. Stwierdzono, że pełnomocnictwa zawarte w zakresach czynności kierowników jednostek organizacyjnych gminy nie zostały odnotowane w rejestrze.

3. Funkcjonowanie kontroli wewnętrznej

Na podstawie okazanych przepisów wewnętrznych obowiązujących w kontrolowanej jednostce w badanym okresie stwierdzono, że:

- Statut Gminy Narew w rozdziale VI Zasady i tryb działania Komisji Rewizyjnej w § 80 - § 104 ustalił zasady, tryb oraz sposób udokumentowania kontroli przeprowadzonych przez komisję rewizyjną,
- Regulamin organizacyjny Urzędu Gminy w Narwi w formie załączniku nr 3 ustala Regulamin kontroli wewnętrznej. Regulamin kontroli wewnętrznej Urzędu Gminy w Narwi określa organizację, zasady oraz tryb przeprowadzania kontroli wewnętrznej w Urzędzie Gminy w Narwi. Zapis § 12 Regulaminu stanowi, że dokumentacja kontroli winna być rejestrowana na stanowisku sekretarza gminy,
- Zarządzenie Nr 12/02 Wójta Gminy Narew z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w Urzędzie Gminy Narew w swojej treści zawiera elementy związane z funkcjonowaniem i wykonywaniem określonych obowiązków w zakresie kontroli finansowej.

3.1 Ustalono, iż w kontrolowanej jednostce w badanym zakresie w związku z nowelizacją ustawy o finansach publicznych i nowych regulacjach w sprawie kontroli finansowej określonej w art. 28 a, art. 28 b, art. 35 a, i art. 127 nie opracowano w formie pisemnej nowych procedur kontroli finansowej poza wyżej opisanymi, które funkcjonują aktualnie. Stwierdzono, że obowiązujące procedury kontroli finansowej w badanym okresie nie spełniały w pełni aktualnych wymogów określonych w ustawie o finansach publicznych i nie zostały dostosowane do aktualnych potrzeb kontrolowanej jednostki w związku z ustaloną organizacją Urzędu, zakresem działania i zasadami funkcjonowania Urzędu określonymi w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy Narew.

Ustalono, że fakt wykonywania obowiązków w dziedzinie gospodarki finansowej (w zakresie rachunkowości) przez Urząd Gminy w Narwi dla GOPS, NOK, GBP, Publicznego Gimnazjum w Narwi, Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Narwi został pominięty w obowiązujących procedurach kontroli finansowej. W zakresie kontroli stwierdzono, iż brak jest udokumentowanego potwierdzenia odpowiednim dokumentem, iż poszczególni kierownicy jednostek organizacyjnych gminy powierzyli określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom swojej jednostki lub pracownikom Urzędu Gminy wykonującym faktycznie te obowiązki. Brak zatrudnienia w jednostce głównego księgowego

nie zwalnia kierownika jednostki ani z odpowiedzialności za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości (zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości) ani z obowiązku ustalania i wykonywania pisemnych procedur kontroli finansowej, o których mowa w art. 35 a ustawy, a których istotną część wykonywałby główny księgowy, gdyby stanowisko także istniało w jednostce. Zgodnie z art. 28 a ustawy o finansach publicznych kierownik odpowiedzialny jest za całość gospodarki finansowej.

Kierownik jednostki sektora finansów publicznych ustala procedury kontroli finansowej obejmującej szczegółowy sposób, tryb i stanowiska odpowiedzialne za badanie i porównanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym w zakresie:

- Pobierania i gromadzenia środków publicznych,
- Zaciągania zobowiązań finansowych,
- Udzielania zamówień publicznych,
- Zwrotu środków publicznych (art. 35 a ust. 2 pkt. 2).

Zgodnie z art. 35 a ust. 3 procedury te muszą być ustalone w formie pisemnej i z uwzględnieniem standardów kontroli finansowej, które określa Minister Finansów. Powinny one obejmować wszystkie podejmowane w jednostce operacje dotyczące gromadzenia i rozdysponowanie środków publicznych oraz gospodarowania mieniem publicznym.

Ponadto w ramach swojej jednostki, kierownik jednostki sektora finansów publicznych może na wniosek skarbnika (głównego księgowego) dokonać rozstrzygnięcia w sprawie określenia trybu, według którego stanowiska pracy będą wykonywać pracę niezbędną do sprawowania prawidłowej gospodarki finansowej oraz ewidencji księgowej, kalkulacji kont i sprawozdawczości finansowej (art. 35 a ust. 2 pkt 3) jednostki. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych zapewnia przeprowadzenie:

Kontroli wstępnej operacji finansowych i gospodarczych według ustalonych przez siebie procedur (art. 35 a ust. 2 pkt 1),

Wstępnej oceny celowości wydatków na etapie zaciągania zobowiązań finansowych (art. 35 a ust. 2 pkt 1).

Kierownik jednostki sektora finansów publicznych prowadzi także niezależną pogłębianą kontrolę następną, stosowania ustalonych procedur przez poszczególne stanowiska pracy jednostki (art. 35 a ust. 2 pkt 3).

II. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące przepisy wewnętrzne opisujące przyjęte zasady rachunkowości:

– Zarządzenie Nr 12/02 Wójta Gminy Narew z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w Urzędzie Gminy w Narwi. Zarządzenie w formie następujących sześciu załączników do zarządzenia ustala zasady rachunkowości:

- zadania i zasady rachunkowości przedstawiające część opisową zasad rachunkowości (zał. Nr 1),
- wykaz osób odpowiedzialnych za sprzęt i wyposażenie oraz środki trwałe (zał. Nr 2),
- wykaz osób uprawnionych do sprawdzania rachunków pod względem formalno – rachunkowym (zał. Nr 3),
- wykaz osób uprawnionych do sprawdzania dowodów pod względem merytorycznym (zał. Nr 3),
- wykaz osób uprawnionych do zatwierdzania dowodów (zał. Nr 5),
- wykaz osób którym przydzielono zakres stosowania ustawy o zamówieniach publicznych (zał. Nr 6),
- ustalono, że obowiązujący w Urzędzie Gminy w badanym okresie opis przyjętych zasad rachunkowości w swojej treści nie określał, nie ustalał i pomijał następujące wymogi:
  - wynikające z przepisów art. 10 ust. 1 pkt 1 i art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy o rachunkowości;
  - opis sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych w zał. Nr 1 pkt. I. 4 ustala, że księgi rachunkowe są wspólne dla organu finansowego i urzędu, natomiast w pkt. IV jest ustalony oddzielny zakładowy plan kont dla Urzędu Gminy – jako organu finansowego i odrębny wykaz kont dla jednostek budżetowych, zakładów budżetowych. Dodatkowy zapis stwierdza, że przyjmuje się zasady funkcjonowania kont zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 153 poz.

511), oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 1999 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 50 poz. 511). W załączeniu do opisu przyjętych zasad rachunkowości wykaz kont otwartych, wspólnych dla organu i jednostki wykazujące 39 kont na sumę kont 67 ustalonych w ZPK organu i jednostki. Określony sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych w przyjętych zasadach rachunkowości jest sprzeczny w swoich postanowieniach i nie określa faktycznego sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych (art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. „a” ustawy o rachunkowości);

- brak pełnego wykazu ksiąg rachunkowych. Wykaz ogranicza się tylko do kont księgi głównej (art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. „b” i art. 13 ust. 1 pkt 1-5 ustawy o rachunkowości);
- opis prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera ogranicza się do następującego stwierdzenia: „Urząd Gminy prowadzi rachunkowość przy użyciu komputera stosuje program Tomasa i Romana Groszka z Legionowa, który wdrażany jest przez Centrum Informatyki ZETO S. A. w Białymstoku. Program prowadzi jednocześnie księgowanie syntetyki i analityki zapewniając wymogi przepisów ustawy o rachunkowości w zakresie dokonywania zapisów i odpowiednich wydruków”. Powyższy zapis nie spełnia wymogów określonych w art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. „b” i „c” ustawy o rachunkowości;
- brak jest określenia daty rozpoczęcia eksploatacji wymienionych wyżej programów oraz opisu innych systemów przetwarzania danych i opisów systemów informatycznych stosowanych w kontrolowanej jednostce w badanym okresie (art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. „c” i pkt 4 ustawy o rachunkowości);
- opis sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych w zakresie opisu przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń w związku z prowadzeniem przez referat finansowy rachunkowości budżetu (organu), Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej, rachunkowości podatkowej i rachunkowości

GOPS jest w zakresie wymogów określonych w art. 10 ustawy o rachunkowości niekompletny;

1. Stan i kompletność urządzeń księgowych.

Na podstawie okazanych w trakcie kontroli urządzeń księgowych dokonano oceny ich stanu i kompletności w zakresie ich zgodności z obowiązującą w badanym okresie dokumentacją opisującą przyjęte zasady rachunkowości, ustawą o rachunkowości i szczególnymi zasadami rachunkowości ustalonymi przez Ministra Finansów.

- 1.1.** Ustalony w opisie przyjętych zasad rachunkowości zakładowy plan kont dla Urzędu Gminy jako organu w swoim wykresie zawiera 25 kont dziennika głównego (konta bilansowe) i 3 konta pozabilansowe.

Sporządzone miesięczne zestawienia analityczne obrotów i sald kont syntetycznych dla organu w swoich wykazach zawierają 13 kont księgi głównej (kont syntetycznych). Wykaz kont przedstawiony w zestawieniach obrotów i sald jest zgodny z listą otwartych kont dla organu.

Na podstawie udzielonych wyjaśnień ustalono, że w okresie objętym kontrolą pominięto w zestawieniach obrotów i sald w wykazie kont otwartych, konta, na których brak było salda Bo i na których w ciągu roku nie prowadzono zapisów.

Stosowanie uproszczeń w formie odstępstwa od prowadzenia zapisów na niektórych kontach wymienionych w zakładowym planie kont stanowi naruszenie przyjętych zasad rachunkowości przez kontrolowaną jednostkę. Opisany stan faktyczny może budzić wątpliwości w zakresie kompletności prowadzonych ksiąg rachunkowych (urządzeń księgowych).

- 1.2** Ustalony w opisie przyjętych zasad rachunkowości wykaz kont dla jednostek budżetowych i zakładów budżetowych w swoim wykazie zawiera 37 kont dziennik główny (kont bilansowych) i dwa konta pozabilansowe. Sporządzone miesięczne zestawienie analityczne obrotów i sald kont syntetycznych dla jednostki w swoich wykazach zawierają 28 kont księgi głównej (kont syntetycznych) i jest zgodny z wykazem kont przedstawionym z listą kont otwartych dla jednostki. Brak zgodności w zakresie liczby kont w zestawieniu obrotów i sald kont księgi głównej z wykazem kont jednostki

ustalonym w opisie przyjętych zasad rachunkowości (zakładowym planie kont) świadczy o stosowaniu uproszczeń w zakresie rachunkowości przy braku ich opisu.

1.3 Referat finansowy Urzędu Gminy w Narwi prowadzi rachunkowość Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi. Zarządzenie Nr 12/02 Wójta Gminy Narew z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w Urzędzie Gminy w Narwi w swojej treści pomija fakt i nie określa sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych w związku z prowadzeniem wspólnej rachunkowości i wspólnych ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej i GOPS w Narwi w formie jednostki budżetowej. W trakcie kontroli nie okazano dokumentacji opisującej przyjęte i stosowane zasady rachunkowości przez GOPS. Stwierdzono, że w ramach prowadzonej wspólnej rachunkowości Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej i GOPS nie dokonano wyodrębnienia urzędów księgowych (kont księgi głównej i pomocniczych) związanych z prowadzoną gospodarką finansową przez GOPS.

1.4. Ustalono, iż w okresie objętym kontrolą opis przyjętych zasad rachunkowości i sposób prowadzenia rachunkowości rozróżnienia i wyodrębnienia w formie oddzielnych ksiąg rachunkowych rachunkowości budżetu i rachunkowości Urzędu jako jednostki (wspólnej z rachunkowością GOPS) przy braku określeni w opisie sposobu gromadzenia i przechowywania dowodów księgowych. W badanym okresie prowadzono dwa odrębne zbiory dowodów księgowych dla prowadzonych odrębnych ksiąg rachunkowych budżetu i jednostki (zbiór UG jest wspólny z GOPS).

Fakt realizacji dochodów i wydatków bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu przez Urząd Gminy jako jednostką budżetową i GOPS skutkuje występowaniem niektórych wspólnych dowodów księgowych. Brak przyjętych zasad rachunkowości w zakresie sposobu prowadzenia wspólnych ksiąg rachunkowych oraz określenia sposobu gromadzenia i przechowywania dowodów księgowych w sposób dostosowany do przyjętego sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych znacznie utrudnia kontrolę i powiązanie niektórych zapisów wprowadzonych do ksiąg rachunkowych z dowodami księgowymi.

2. Prawidłowość i terminowość zapisów w ewidencji księgowej.

Ustalono, że w badanym okresie wszystkie księgi rachunkowe prowadzone przez referat finansowy Urzędu Gminy są gromadzone i przechowywane w siedzibie Urzędu Gminy Narew.

W zakresie prawidłowości otwierania ksiąg rachunkowych na początek roku i ich zamykania na dzień kończący rok obrotowy w badanym okresie w zakresie prawidłowości i zgodności z wymogami i zasadami określonymi w art. 12 ustawy o rachunkowości nie stwierdzono nie prawidłowości i uwag nie wniesiono.

Ustalono, iż wymogi określone w art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości w zakresie terminowości prowadzenia zapisów w księgach rachunkowych w badanym okresie były przestrzegane.

Stwierdzono, iż zapisy księgowe w księgach rachunkowych zawierają taką samą datę księgowania i datę dokumentu (dziennik i konta księgi głównej). Zapisy prowadzone na kontach ksiąg pomocniczych zawierają jedną datę przy braku określenia jej znaczenia.

Prowadzone zapisy księgowe w księgach rachunkowych zawierają skróty i kody przy braku ich pisemnego objaśnienia. Ustawa o rachunkowości w art. 23 ust. 2 pkt. 1-4 ustala, że zapis księgowy powinien zawierać, co najmniej:

- datę dokonania operacji gospodarczej
- określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji,
- zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji, z tym, że należy posiadać pisemne objaśnienie treści skrótów lub kodów,
- kwoty i datę zapisów.

Stwierdzono w trakcie kontroli inne uchybienia w zakresie prowadzenia zapisów księgowych w księgach rachunkowych omówiono w ramach instruktażu.

3. Sprawozdawczość budżetowa.

W okresie objętym kontrolą w badanej jednostce przy sporządzaniu sprawozdań budżetowych stosowano zasady określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, (Dz. U. Nr 24 poz. 279).

3.1 W trakcie kontroli ustalono, że w badanym okresie kontrolowana jednostka nie sporządzała planu finansowego Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej (art. 126 ust 3 ustawy o finansach publicznych). Brak wymienionego planu finansowego było główną przyczyną nie sporządzenia następujących sprawozdań jednostkowych przez Urząd Gminy jako jednostki budżetowej i GOPS:

- Rb - 27 s miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego,
- Rb - 28 s miesięczne/ roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych,
- Rb - N kwartalne sprawozdanie o stanie należności,
- - Rb – Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń.

Ustalono, iż sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych w kontrolowanym okresie nie umożliwia w odpowiedni sposób sporządzanie ww. sprawozdań budżetowych (jednostkowych).

W trakcie kontroli stwierdzono ponadto, iż dla gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi (gminna jednostka organizacyjna), którego obsługę finansowo - księgową prowadzi Urząd Gminy (referat finansowy) sporządzono oddzielny plan finansowy na rok 2003, natomiast jednostkowych sprawozdań budżetowych nie sporządzono.

Z okazanych kontrolującym sprawozdań budżetowych wynika, iż w badanym okresie badana jednostka sporządzała wyłącznie sprawozdania zbiorcze, na podstawie ksiąg rachunkowych, a nie na podstawie sprawozdań jednostkowych.

Jednostkowe sprawozdania budżetowe sporządzane były jedynie przez Zespół Szkolno-Przedszkolny w Narwi (dla rozdz. 80101, 80104, 80113, 85401, 85404 i 80146) i Gimnazjum w Narwi (dla rozdz. 80110 i 80146).

Na wymienionych wyżej sprawozdaniach budżetowych widnieją podpisy Pani Ireny Kośko – Główniej Księgowej Jednostek Zakładów Budżetowych w Narwi, jak również nieczytelne podpisy (bez pieczęci) osób zaświadczaające owe sprawozdanie.

Należy zaznaczyć, iż obowiązek sporządzania sprawozdań jednostkowych przez Wójta Gminy i kierowników jednostek organizacyjnych gminy wynika z § 4 ust. 1 pkt 2 i § 8 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Obowiązujące zasady sporządzania sprawozdań budżetowych ustalają, że sprawozdanie jednostkowe sporządza się na podstawie ksiąg rachunkowych, a sprawozdania zbiorcze sporządzane są przez Wójta gminy na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek budżetowych gminy oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego jako jednostki budżetowej.

Urząd gminy jako jednostka budżetowa nie posiadała odrębnego rachunku bankowego dochodów i wydatków w Banku Spółdzielczym w Narwi.

Wydatki dokonywane przez Urząd gminy jako jednostki budżetowej i GOPSU realizowane były z rachunku bieżącego budżetu.

Ustalono, iż na koncie 901- dochody budżetu i na koncie 902 – wydatki budżetu, ewidencje dochodów i wydatków dokonano na podstawie źródłowych dowodów księgowych. Do konta 901 i 902 prowadzono ewidencję analityczną według podziałek klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków.

Zbiorcze sprawozdanie Rb – 27 s i Rb – 28 s za okres 2003 r. sporządzono na podstawie prowadzonej ewidencji analitycznej do konta 901 i 902.

Zrealizowane wydatki w kwocie 7.337.623,922,-zł ewidencjonowane na koncie 902 i otrzymane dochody ujmowane na koncie 901 w wysokości 6.607.012,11,- zł za okres 2003 zgodne są z okazaną sprawozdawczością budżetową.

III Gospodarka pieniężna i rozrachunki.

1. Gospodarka środkami pieniężnymi.

Zasady gospodarki środkami pieniężnymi są uregulowane wyłącznie Zarządzeniem Nr 12/02 Wójta Gminy Narew z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie zasad rachunkowości i

planu kont dla Urzędu Gminy w Narwi. Zakładowy plan kont dla Urzędu Gminy jako organu finansowego (budżetu) ustala dla ewidencji środków pieniężnych następujące konta: 133 – rachunek budżetowy, 134- kredyty bankowe, 137 – rachunki środków funduszy pomocniczych, 139 – inne rachunki bankowe, 140 – inne środki pieniężne. Na podstawie sporządzonych w ciągu roku zestawień analitycznych obrotów i sald kont syntetycznych (organu) ustalono, że w ciągu roku prowadzono zapisy tylko na trzech kontach: 133, 134, 140.

Zakładowy plan kont dla jednostek budżetowych i zakładów budżetowych ustala dla ewidencji środków pieniężnych następujące konta: 101 – kasa, 130 – rachunek bieżący jednostek budżetowych, 131 – rachunki bieżące, 135 – rachunki środków funduszy specjalnego przeznaczenia, 139 – inne rachunki bankowe, 140 – krótkoterminowe papiery wartościowe i inne środki pieniężne. Na podstawie sporządzonych w ciągu roku zestawień analitycznych obrotów i sald kont syntetycznych (jednostki) ustalono, że w ciągu roku prowadzono zapisy tylko na trzech kontach: 101, 130, 140 (a konto 132 wykazuje obroty zerowe).

Opis wyżej wymienionych kont ogranicza się do następujących zapisów.

Opis konta 133. Do konta syntetycznego 133 – rachunek budżetu prowadzi się ewidencję szczegółową na następujących kontach: 133/0 – rachunek budżetu, 133/2 – rachunek budżetu – lokaty, 133/3 – rachunek budżetu – Euro, 133/4 – rachunek budżetu - środki niewygasające.

Opis konta 130. Do konta syntetycznego 130 – konto rozrachunkowe jednostki urzędu do rachunku bieżącego budżetu. W Urzędzie Gminy w Narwi brak jest wyodrębnionego w banku rachunku bieżącego jednostki a konto 130/0 traktowane jest jako analityka konta 133/0 – rachunek bieżący budżetu. Po stronie Ma zapisy prowadzone są na podstawie tych samych dowodów bankowych, co w budżecie gminy. Na stronę Wn konta 130/0 przenoszone są codzienne dochody jednostki w korespondencji z kontem 750. na koniec roku strona Ma konta 130/0 w zakresie zrealizowanych wydatków jednostki podlega przeksięgowaniu na konto 800 – fundusz jednostki. Również przeksięguje się stronę Wn konta 130/0 na konto 800 – fundusz jednostki. 130 – 4 – konto rozrachunkowe jednostki urzędu do rachunku środków nie wygasających.

Opis konta 135. Do konta 135 – rachunki środków funduszy specjalnych. 135/0 – rachunki środków funduszy celowych, 135/1 – rachunki środków funduszu socjalnego, 135/2 – rachunki środków funduszy (lokaty z zabezpieczeń).

Opis pozostałych kont ogranicza się do następującego stwierdzenia. Przyjmuje się zasadę funkcjonowania pozostałych kont zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostki samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 153 poz. 1752) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planów kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 50 poz. 511).

1.1 W trakcie kontroli gospodarki środkami pieniężnymi dokonano kontroli zbioru dowodów księgowych Urzędu Gminy budżetu (organu) za miesiąc styczeń 2003 r. i wspólnego zbioru dowodów księgowych Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej i GOPS za miesiąc styczeń 2003 r. Badany zbiór dowodów księgowych budżetu zawiera oznaczenie od nr 1001 do 1025. Poszczególne pozycje dowodów księgowych zawierają od kilku do kilkunastu dowodów księgowych ponumerowanych w każdej pozycji. Dziennik główna dla wymienionych dowodów z miesiąca stycznia 2003 roku zawiera zapisy w pozycjach od 1 do 684.

Badany wspólny zbiór dowodów księgowych Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej i GOPS zawiera oznaczenie od nr 1 do nr 40. Poszczególne pozycje dowodów księgowych zawierają od kilku do kilkunastu dowodów księgowych ponumerowanych w każdej pozycji. Dowody księgowe źródłowe GOPS zawierają odbite pieczęci GOPS.

Dziennik główny dla wymienionych dowodów z miesiąca stycznia 2003 r. zawiera zapisy w pozycjach do 371 do 905. Ustalono, że zasady rachunkowości zarządzenie nr 12/02 Wójta Gminy Narew z dnia 31 grudnia 2002 r. w pkt II. 2 ustalają, że dowody księgowe po zaksięgowaniu otrzymują oznaczenie pozycji dziennika. Stwierdzono, że badane dowody zbiorów księgowych nie zawierają pozycji dziennika.

Stwierdzono, że wymóg określony w art. 14 ust. 2 ustawy o rachunkowości w zakresie obowiązku prowadzenia zapisów w dzienniku wg kolejnej numeracji nie jest w pełni przestrzegany. Dziennik jednostki – Urzędu Gminy rozpoczyna numerację w miesiącu styczeń 2003 r. od nr 371.

1.2 W trakcie badania dowodów księgowych stwierdzono, że w niektórych pozycjach dowody księgowe zawierają następujące uchybienia:

- na niektórych dowodach stanowiących podstawę wypłaty brak jest opisu i podpisu osoby odpowiedzialnej za daną operację gospodarczą lub potwierdzenia dołączonego w formie odrębnego dokumentu. Powyższy wymóg wynika z opisu przyjętych zasad rachunkowości zawartych w pkt X. 7 kontrola wewnętrzna i obieg dokumentów,
- stosowano dla łącznych zapisów zbioru dowodów źródłowych zapisy w księgach rachunkowych przy braku sporządzonych przez jednostkę dowodów księgowych zbiorczych wymaganych przepisami art. 20 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości,
- podstawą zapisów korygujących poprzednie zapisy były sporządzone przez jednostkę dowody księgowe w formie polecenia księgowania zawierająca w swojej treści wskazania poz. dowodu w zbiorze, kont i kwoty, przy braku wskazania pozycji błędnego zapisu operacji w dzienniku i wyjaśnienia korekty zapisu. Stwierdzone błędy w zapisach w badanym okresie poprawiono z naruszeniem zasad określonych w art. 20 ust. 3 pkt 2 i art. 25 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
- ustalono, że podstawą zapisów w księgach rachunkowych organu (budżetu) były polecenia księgowania (PK) sporządzone na podstawie dowodów źródłowych i wyciągów bankowych. Dowody źródłowe i wyciągi bankowe zawierają stwierdzenie ich sprawdzenia przy braku wskazania miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacji). Stosowana technika dokonywania zapisów księgowych w formie poleceń księgowania, które nie spełniają wymogów art. 20 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości nie upoważnia do zaniechania zamieszczania na dowodzie danych, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości. Stosowane uproszczenia zostały pominięte w opisie przyjętych zasad rachunkowości,
- ustalono, że podstawą zapisów w księgach rachunkowych Urzędu Gminy (jako jednostki budżetowej) i GOPS były polecenia księgowania (PK) sporządzone na podstawie dowodów źródłowych i wyciągi bankowe (ksero) rachunku bieżącego budżetu. Dowody źródłowe zawierają stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych (dekretacji).

Stwierdzono, że polecenia księgowania nie spełniają wymogów art. 20 ust. 3 pkt. 1 ustawy o rachunkowości. Polecenia księgowania zawierają w niektórych pozycjach łączne zapisy zbioru dowodów źródłowych, które nie są pojedynczo wymienione. Zapisy w poszczególnych pozycjach poleceń księgowania nie zawierają określenia rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego.

1.3 Konto 101 – kasa wykazuje obroty roczne w wysokości 16526,00 zł strony Wn i 16000,00 zł strony Ma przy stanie Bo 395,00 zł i Bz 921,00 zł. Ustalono, że konto kasa obejmuje ewidencją wyłącznie gotówkę za znaki skarbowe. Gotówka za sprzedane znaki skarbowe jest ujmowana w raportach kasowych. W okresie od 01.01. do 31.01.2003 r. sporządzono w okresach dekadowych trzy raporty kasowe o nr 1/03 – 3/03. wykazane wpływy gotówki i rozchód gotówki w miesiącu styczniu 2003 roku w raportach kasowych jest zgodny z obrotami za miesiąc styczeń 2003 r. na koncie 101 – kasa i odpowiednio wynosi 1204,00 zł i 1000,00 zł. Aneks z dnia 10.09.2001 r. do zakresu czynności z dnia 1.01.2000 r. Pani Krystyny Pisarskiej – inspektora dodaje do pkt I zakresu czynności ppkt 25 o brzmieniu „Zaopatrywanie Urzędu w znaki skarbowe i znaczki pocztowe” następujący ppkt 25a „Prowadzenie sprzedaży znaków skarbowych oraz prowadzenie w tym zakresie szczegółowej ewidencji przychodu i rozchodu oraz prowadzenie ewidencji rozchodu znaczków pocztowych”. W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4 Obsługę bankową gminy prowadzi Bank Spółdzielczy w Narwi. Uchwałą nr III/20/02 Rady Gminy Narew z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie wyboru banku prowadzącego bankową obsługę budżetową Gminy Narew wybór Banku Spółdzielczego w Narwi został zatwierdzony po przeprowadzeniu przetargu nieograniczonego.

Na podstawie okazanej umowy Nr 1/2003 do prowadzenia rachunków bankowych nr 80860004-1052-36011-1 i nr 80860004-1052-36711-1 zawartej w dniu 2 stycznia 2003 r. Bank zobowiązał się do prowadzenia bankowej obsługi budżetu Gminy Narew w latach 2003 – 2005 (zał. Nr 5 do protokołu kontroli)

W trakcie kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą Bank Spółdzielczy w Narwi oprócz bankowej obsługi budżetu gminy w formie prowadzenia bankowego rachunku budżetu (konto 133) i bankowego rachunku środków funduszu specjalnego przeznaczenia (konto 135) dodatkowo prowadził obsługę kasową Urzędu Gminy jako

jednostki budżetowej. Obsługa kasowa Urzędu Gminy przez Bank Spółdzielczy w Narwi opierała się na następujących zasadach:

- Urząd Gminy dokonywał dyspozycji bezgotówkowej w formie polecenia przelewu ze swoich rachunków bankowych określonych kwot na wskazany przez Bank rachunek bankowy Banku Spółdzielczego w Narwi wraz z załączonymi dyspozycjami wypłaty gotówki wskazanym osobom lub wskazywał nr rachunków bankowych, na które Bank dokonywał dalszych już samodzielnie przekazów.
- Urząd Gminy wystawiał (sporządzał w trzech egzemplarzach) dowód wypłaty, w którym zawarte było wskazanie, komu, za co, kwota, z jakiego nr rachunku bankowego Bank Spółdzielczy w Narwi ma dokonywać wypłaty gotówki.

Opisane procedury obsługi kasowej przez Bank Spółdzielczy w Narwi Urzędu Gminy w Narwi zostały pominięte w umowie zawartej pomiędzy Bankiem Spółdzielczym w Narwi, a Wójtem Gminy. Opis przyjętych zasad rachunkowości w swojej treści nie normuje i nie określa przyjętych i stosowanych w praktyce rozwiązań w zakresie kasowej obsługi Urzędu Gminy przez Bank Spółdzielczy w Narwi.

Funkcjonująca w Urzędzie Gminy w Narwi kontrola finansowa nie ustala w formie pisemnej procedur związanych z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych (dokonywania wydatków oraz ich zwrotu) dla operacji bezgotówkowych i gotówkowych realizowanych przez Bank Spółdzielczy w Narwi w zakresie kasowej obsługi Urzędu Gminy w Narwi. Wyjaśnienie w sprawie obsługi bankowo – kasowej stanowi załącznik nr 6 do protokołu kontroli.

1.5 Na podstawie zapisów prowadzonych na koncie 133/0 – rachunek budżetu i sporządzanych miesięcznych zestawień analitycznych obrotów i sald kont syntetycznych – organ ustalono, że wykazane obroty i salda na koncie 133/0 i w zestawieniu są zgodne i wykazują:

- na dzień 1.01.2003 r. Bo saldo Wn 437022,87 zł,
- obroty na miesiąc styczeń 2003 r. Wn 411379,99 zł,
- obroty na miesiąc styczeń 2003 r. Ma 403232,68 zł,
- na dzień 31.01.2003 r. saldo Wn 445170,18 zł.

W trakcie kontroli dokonano porównań zapisów na koncie 133/0 za miesiąc styczeń 2003 r. w zakresie zgodności z zapisami w księgowości banku (na podstawie

porównania odpowiednich wyciągów bankowych) i stwierdzono, że wykazane salda na dzień 1 stycznia i 31 stycznia 2003 r. są odpowiednio zgodne. Stwierdzono niezgodności i rozbieżności w zakresie wykazanych obrotów i sald w księgach Urzędu Gminy, a zapisami w księgowości Banku. Ustalono, że suma obrotów po stronie Wn konta 133/0 na koniec 10 dni różni się od sumy wykazanej w wyciągach bankowych, a po stronie Ma konta 133/0 różni się od sumy wykazanej w wyciągach bankowych na koniec 12 dni. Różnica w obrotach strony Wn i Ma konta 133/0 za miesiąc styczeń 2003 r. w porównaniu do obrotów wykazanych na wyciągach bankowych wynosi 38247,26 zł. Wyliczeń dokonano na podstawie porównania zapisów prowadzonych na koncie 130/0 z odpowiednimi wyciągami bankowymi.

1.6 Ustalono, że w okresie objętym kontrolą gmina otrzymała środki pieniężne w ramach realizacji zadań z funduszy pomocniczych w wysokości 716.414,98 zł a ich ewidencje prowadziła w ramach wydzielonego rachunku bankowego na koncie 133/3. Stwierdzono, że w badanym okresie pomimo wydzielenia środków pomocowych na odrębnym rachunku bankowym nie prowadzono zapisów na koncie 137 – rachunki środków funduszy pomocowych i na kontach 907, 908, 967.

1.7 Na podstawie zapisów prowadzonych na koncie 130 – rachunek bieżący jednostki budżetowej i sporządzonych miesięcznych analitycznych obrotów i sald kont syntetycznych – jednostka (UG i GOPS) ustalono, że wykazane obroty na koncie 130 i w zestawieniach są zgodne i wykazują roczne obroty strony Wn i Ma w wysokości 8.922.671,38 zł przy braku salda Bo i Bz.

Na podstawie zapisów na koncie 130 ustalono, że Urząd Gminy jako jednostka budżetowa i GOPS zrealizowały w ciągu roku wydatki w wysokości 4.464.264,90 zł, a dochody w wysokości 3.744.394,60 zł przy braku ustalonego planu finansowego dla Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej i GOPS (sprawozdań jednostkowych Rb – 27s i Rb – 28s nie sporządzano).

Ustalono, że wydatki zrealizowane przez jednostki budżetowe na podstawie sprawozdań jednostkowych i zapisów na koncie 130 Urzędu Gminy wynoszą łącznie 6.641.363,09 zł, przy wydatkach budżetu wykazanych na koncie 902 i sprawozdań zbiorczych Rb – 28s w wysokości 7.337.623,97 zł. Różnica wynosi 696.260,88 zł i oznacza wydatki zrealizowane bezpośrednio przez budżet z rachunku budżetu konto – 133 i ujęte na koncie 902 z pominięciem wydatków realizowanych przez jednostki

budżetowe i Urząd Gminy. Ustalono, że dochody zrealizowane przez jednostki budżetowe na podstawie sprawozdań jednostkowych i zapisów na koncie 130 Urzędu Gminy wynoszą łącznie 3.745.095,88,-zł przy dochodach budżetu wykazanych na koncie 901 i sprawozdaniu zbiorczym Rb – 27s w wysokości 6.607.012,11 zł. Różnica wynosi 2.861.916,23,-zł i oznacza dochody zrealizowane bezpośrednio przez budżet na rachunek budżetu konto 133 i ujęte na koncie 901 z pominięciem dochodów zrealizowanych przez jednostki budżetowe i Urząd Gminy.

2. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania.

Gospodarka drukami ścisłego zarachowania ustalona jest w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 12/02 Wójta Gminy Narew z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w Urzędzie Gminy w Narwi. W pkt IX Gospodarka drukami ścisłego zarachowania przyjęto następującą zasadę. Ewidencję druków ścisłego zarachowania prowadzi się w specjalnie założonej księdze. Ewidencję druków w księdze należy prowadzić na podstawie protokołu komisyjnego przyjęcia i ponumerowania druków lub też na podstawie dowodów zakupu (druki z określoną serią i numerami). Do druków ścisłego zarachowania należy zaliczyć:

- arkusz spisów z natury,
- kwitariusze przychodowe,
- karty drogowe,
- bankowy dowód wypłaty,
- blankiety opłaty targowej.

Wydanie druków ścisłego zarachowania następuje na podstawie ustnego zapotrzebowania potwierdzonego pokwitowaniem pobrania. Na koniec roku budżetowego należy dokonać rozliczenia pobranych druków. Druki ścisłego zarachowania podlegają inwentaryzacji zgodnie z przyjętymi zasadami.

Ustalono, że ewidencja druków ścisłego zarachowania jest prowadzona w księdze druków ścisłego zarachowania założonej 18 listopada 1994 r. i w księdze druków ścisłego zarachowania założonej 01 stycznia 1993 r. Ewidencją są objęte: kwestionariusze przychodowe K – 103, arkusze spisu z natury, blankiety opłaty targowej, karty drogowe, dowody wypłaty, magazyn przyjmie P, magazyn wyda W, rachunki za usługi weterynaryjne, dowód przyjęcia odpadów stałych.

Stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia w zakresie gospodarki drukami ścisłego zarachowania i ich ewidencji omówiono w trakcie kontroli w ramach instruktażu.

3. Rozrachunki i roszczenia

Ustalono, że dla zasad funkcjonowania kont zespołu 2 – „Rozrachunki i roszczenia” przyjęto zasady funkcjonowania tych kont określone w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych. Opis kont Zespołu 2 nie przewidywał własnych rozwiązań i uproszczeń w zakresie ewidencji rozrachunków i roszczeń.

W ewidencji budżetu gminy na dzień 31 grudnia 2003 r. wystąpiły następujące salda:

- a) Na koncie 224 „Rozrachunki budżetu” (konto, które służy do ewidencji wszelkich rozrachunków dotyczących budżetu gminy, a w szczególności rozliczeń dochodów budżetowych realizowanych poprzez Urzędy Skarbowe, rozrachunków z tytułu subwencji i dotacji). W zestawieniu obrotów i sald kont syntetycznych – organu budżetu gminy na koniec 2003 r. widnieje saldo po stronie Ma w kwocie 96.353,70 zł, które zostało wykazane persaldem zobowiązań w kwocie 135.009,10 zł i należności w wysokości 38.655,40 zł.
- b) Na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” widnieje saldo zobowiązań wobec Agencji Nieruchomości Rolnej w wysokości 12.144,03 zł, w tym kwota 11.590 zł stanowi zobowiązanie z tytułu sprzedaży działek (konto 240/2) i kwota 554,03 zł stanowi zobowiązanie z tytułu dzierżawy gruntu (240/3).
- c) Na koncie 260 „Zobowiązania finansowe” widnieje saldo po stronie Ma w wysokości 254.617,00 zł.

Konta rozrachunkowe Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej i GOPS-u zgodnie z zestawieniem obrotów i sald kont syntetycznych – sporządzonym na dzień 31 grudnia 2003 r. wykazywały następujące salda:

- a) 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” wykazywało saldo Ma w kwocie 3.580,51 zł. Faktyczna wielkość należności i zobowiązań wynikająca z ewidencji analitycznej do kont rozrachunkowych wynosi 7.086,74 zł zobowiązań i 3.506,23 zł należności.

- b) 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” wykazywało saldo Wn w kwocie 265.086,00 zł.
- c) 225 „Rozrachunki z budżetem” – po stronie Ma w kwocie 6.361,87 zł, w tym 6.356,00 zł stanowiło zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz kwota 5,87 zł stanowiła różnicę między podatkiem naliczonym, a należnym od Urzędu Skarbowego.
- d) 229 „Rozrachunki publiczno-prawne” – po stronie Ma na kwotę 31.343,49 zł (zobowiązanie wobec ZUS z tytułu naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego).
- e) 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń” – po stronie Ma na kwotę 45.482,08 zł (zobowiązania wobec pracowników z tytułu naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego).
- f) 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” wykazywało saldo po stronie Wn na kwotę 26.296,27 zł (stan należności od pracowników z tytułu pożyczek zaciągniętych ze środków ZFŚS).
- g) 240 „Pozostałe rozrachunki” po stronie Ma w kwocie 63.332,69 zł, w tym zabezpieczenia umów na kwotę 62.169,69 zł, zobowiązania za zajęcie pasa drogowego 124,24 zł, zaliczka na zakup znaczków skarbowych 1.000 zł, kaucja – 20,27 zł.
- h) 290 „Odpisy aktualizacyjne należności” wykazywało saldo po stronie Ma w wysokości 85.839,90 zł.

Stosowany w kontrolowanej jednostce program komputerowy do obsługi finansowo-księgowej pozwala na wykazywaniu w zestawieniu obrotów i sald dla kont rozrachunkowych salda jednostronne (metoda „presaldo”). Z protokołu z inwentaryzacji kont rozrachunkowych na dzień 31 grudnia 2003r. i z okazanej ewidencji analitycznej do tych kont oraz zestawień sald kont pomocniczych wynika, że niektóre konta rozrachunkowe faktycznie wykazują salda dwustronne.

W zakresie zgodności prowadzonej ewidencji pomocniczej z ewidencją syntetyczną rozbieżności nie stwierdzono. Stwierdzone uchybienia w zakresie sposobu uzgadniania i udokumentowania realności sald kont syntetycznych omówiono w ramach instruktażu.

4. Inwentaryzacja

Podstawą do przeprowadzenia inwentaryzacji było zarządzenie Nr 80/03 Wójta Gminy Narew z dnia 29 grudnia 2003 r. w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnej do przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych. Ustalono, że w badanym okresie na ostatni dzień roku kontrolowana jednostka przeprowadziła inwentaryzację stanu znaków opłaty skarbowej, gotówki za sprzedane znaki opłaty skarbowej – drogą spisu z natury, a zgromadzonych na rachunkach bankowych środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań drogą uzyskania od banków i niektórych kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów i pasywów. Stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia w zakresie przeprowadzenia i odpowiedniego udokumentowania wyników inwentaryzacji oraz powiązanie z zapisami ksiąg rachunkowych omówiono w trakcie kontroli w ramach instruktażu.

5. Kredyty, pożyczki i poręczenia

Na podstawie okazanych urzędów księgowych i udzielonych wyjaśnień ustalono, iż na dzień 31 grudnia 2003 roku w Urzędzie Gminy jako jednostce budżetowej zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek nie występuje. W badanym okresie nie stwierdzono występowania poręczeń.

IV Wykonanie budżetu.

Uchwała budżetowa i jej zmiany.

Rada Gminy w Narwi uchwałą Nr VIII/65/99 z dnia 8 października 1999 roku w sprawie określania procedury opracowania i uchwalania budżetu gminy oraz rodzaju i szczegółowości materiałów informacyjnych towarzyszących projektowi budżetu, określiła zasady opracowania i uchwalania budżetu Gminy Narew.

Projekt budżetu na 2003 rok przyjęty został uchwałą Nr 52/270/02 Zarządu Gminy w Narwi z dnia 8 listopada 2002 r. Plan dochodów w projekcie budżetu przyjęto w wysokości 5.809.808,00 zł i plan wydatków w kwocie 6.799.233,00 zł. Ustalono, że dochody budżetowe w kwocie 2.168,00 zł przeznaczone będą spłatę kredytu. Przyjęto ponadto, że źródłem

pokrycia deficytu budżetowego w kwocie 991.593,00 zł będzie przychód z kredytu bankowego.

Projekt uchwały budżetowej na rok 2003 uzyskał pozytywną opinię składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku (uchwała Nr II/3/21/02 z dnia 11 grudnia 2002 roku)

Kontrolującym nie okazano dokumentacji potwierdzającej iż Wójt wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 125 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, przekazanie gminnym jednostkom organizacyjnym informacji niezbędnych do opracowania projektu ich planów finansowych w terminie 7 dni od dnia przekazania projektu uchwały budżetowej organowi rządzącemu gminy.

Zgodnie z postanowieniem § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie szczególnych zasad gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych oraz szczególnych zasad i terminów rocznych rozliczeń i wpłat do budżetu przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (Dz. U. Nr 122 poz. 1333) zarządy jednostek samorządu terytorialnego przekazują samorządowym jednostkom budżetowym, w terminie określonym w art. 125 ust. 2 ustawy, informacji o kwotach dochodów i wydatków budżetowych przyjętych w projekcie uchwały budżetowej w szczególności:

- dochody – dział, rozdział, paragraf,
- wydatki – nie mniejsze niż dział, rozdział, grupy wydatków określone w art. 69 ustawy.

Na podstawie otrzymanych informacji kierownicy samorządowych jednostek organizacyjnych opracowują projekty planów finansowych w szczególności dział, rozdział, paragraf i przekazują w terminie 30 dni od otrzymania informacji Wójtowi. Wójt dokonuje weryfikacji otrzymanych projektów planów pod kątem ich zgodności z projektem uchwały budżetowej. Zweryfikowane projekty planów finansowych stanowią podstawę gospodarki finansowej w okresie od 1 stycznia roku budżetowego do dnia opracowania planu finansowego.

Uchwałą Nr IV/26/03 Rady Gminy w Narwi z dnia 25 marca 2003 roku przyjęto budżet gminy Narew na 2003 rok. Budżet określono w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej, zarówno po stronie planowanych dochodów jak i wydatków. W budżecie określono plan dochodów – 6.580.427,00,-zł w plan wydatków – 7.722.064,00 zł. Ustalono,

że źródłem pokrycia deficytu budżetowego w kwocie 1.141.637,00 zł jest nadwyżka budżetowa z roku 2002 i lat ubiegłych w kwocie 700.000 zł oraz pożyczka w wysokości 441.637,00 zł.

Ponadto Rada Gminy wymienioną wyżej uchwałą określa:

- dochody i wydatki związane z realizacją zadań zleconych,
- spłatę kredytu w wysokości 2.168 zł oraz spłatę I transzy pożyczki w kwocie 2.000 zł zaciągniętej w latach ubiegłych i nadwyżki budżetowej
- wykaz zadań inwestycyjnych na 2003 rok (zał. Nr 5),
- wysokość dotacji dla gminnych instytucji kultury, w łącznej kwocie 187.979,00 zł,
- plan przychodów środków specjalnych w kwocie 150.000 zł oraz wydatków tych środków w kwocie 152.000 zł
- plan przychodów Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 12.000 zł oraz wydatki tego funduszu w wysokości 30.358,00 zł.

Uchwała określa również:

- rezerwę ogólną na nieprzewidziane wydatki w kwocie 60.000 zł,
- dochody w kwocie 52.000 zł pochodzące z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczyć w planie wydatków na realizację zadań określonych w programie profilaktyki i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Rada Gminy uchwałą budżetową upoważniła Wójta Gminy do:

- samodzielnego zaciągnięcia zobowiązań do kwoty 1.288.000,00 zł,
- lokowania wolnych środków budżetowych w innych bankach niż prowadzący obsługę rachunku Gminy,
- zaciągania długu (zobowiązań) oraz do spłat zobowiązań w granicach kwot określonych w planie wydatków i w planie przychodów i rozchodów
- samodzielnego zaciągnięcia zobowiązań w zakresie inwestycji ujętych w załączniku Nr 5 do uchwały,
- dokonywania zmian w planie wydatków polegających na przenoszeniu wydatków między rozdziałami i paragrafami w ramach działu,

- przekazanie uprawnień do dokonywania przenoszeń planowanych wydatków (za wyjątkiem zwiększenia środków na wynagrodzenia) podlegającym jednostkom organizacyjnym gminy.

Rada Gminy uchwałą budżetową postanowiła:

- zaciągnąć kredyt długoterminowy w kwocie 441637,00 zł z przeznaczeniem na finansowanie zadań inwestycyjnych, przewidując jego spłatę z dochodów budżetowych gminy w latach 2004-2010,
- upoważnić Wójta Gminy do zawarcia umowy kredytowej.

W posiadanej przez badaną jednostkę dokumentacji związanej z procedurą uchwalania budżetu oraz ustalenia i zatwierdzania planów finansowych brak jest:

- dokumentów potwierdzających iż Wójt wywiązał się z obowiązku przekazania w terminie 21 dni od dnia uchwalenia uchwały budżetowej podległym jednostkom informacji o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu,
- planu finansowego Urzędu Gminy, w którym zgodnie z art. 126 ust. 3 ustawy o finansach publicznych ujmuje się wszystkie wydatki budżetowe nieujęte w planach finansowych innych jednostek budżetowych.

Ponadto ustalono, że na okazanych kontrolującym projektach planów finansowych sporządzonych przez Zespół Szkolno – Przedszkolny w Narwi i Gimnazjum w Narwi na rok 2003 brak jest adnotacji o zaopiniowaniu tychże projektów na radzie pedagogicznej, zgodnie z art. 41 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zm.).

Budżet Gminy zmieniony był w ciągu roku uchwałami Rady Gminy i zarządzeniami Wójta Gminy Narew. Ostatecznie budżet zamknął się kwotą 6.596.761,00 zł po stronie planowanych dochodów i 7.553.378,00 zł po stronie planowanych wydatków

Planowany deficyt budżetowy uległ zmianie, zmniejszył się.

1.Dochody budżetowe

W zakresie tego tematu zbadano i sprawdzono w sposób wyrywkowy czy przy konstrukcji budżetu gminy i w budżecie gminy oraz podczas jego realizacji kontrolowana jednostka ujmowała wszystkie wpływy ze źródeł określonych ustawą, a występujący w kontrolowanej jednostce. Zbadano prawidłowość prowadzenia ewidencji syntetycznej i analitycznej dla dochodów. Kontroli tej dokonano w sposób wyrywkowy w oparciu o uchwały, urządzenia księgowe syntetyczne i analityczne oraz sprawozdania. Projekt budżetu gminy na rok 2003 ustalał prognozę dochodów budżetu gminy w wysokości 5.809.808 zł. Uchwała Rady Gminy w Narwi w sprawie budżetu gminy na rok 2003 ustaliła dochody budżetu gminy w wysokości 6.580.427 zł. Po zmianach wprowadzonych w ciągu roku plan wyniósł 6.596.761 zł. Zrealizowano dochody w ciągu roku w wysokości 6.607.012 zł.

Wójt Gminy Narew odstąpił od opracowania układu wykonawczego budżetu gminy ze względu na uchwalenie w uchwale budżetowej dochodów i wydatków w podziale na działy, rozdziały, paragrafy kwalifikacji.

Stwierdzono, że w kontrolowanej jednostce brak jest udokumentowanych informacji o ostatecznych kwotach planowanych dochodów realizowanych przez podległe jednostki na rzecz budżetu. Na podstawie okazanych jednostkowych sprawozdań budżetowych Rb – 27S ustalono, że w 2003 r. na rzecz budżetu gminy Gimnazjum w Narwi zrealizowało dochody w wysokości 247,37 zł, Zespół Szkolno – Przedszkolny w Narwi w wysokości 453,91 zł. Urząd Gminy jako jednostka budżetowa i GOPS w 2003 r. jednostkowych sprawozdań budżetowych Rb-27S nie sporządzały.

1.1 Subwencje i dotacje

Realizacja dochodów z tytułu subwencji i dotacji przedstawia się następująco:

- a) subwencja na plan 2.098.550,00 zł wykonano 100%, w tym:
  - oświatowa na plan 1.779.474,00 zł, wykonano 100%,
  - podstawowa na plan 3.169,00 zł, wykonano 100%,
  - rekompensująca na plan 315.907,00 zł, wykonano 100%,
- b) dotacje na plan 1.530.131,00 zł, wykonano 1.415.658 zł w tym:

- na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej na plan 521.175,00 zł, wykonano 516.777,00,-zł,

– na zadania własne na plan 1.008.956 zł wykonano 898.881,00 zł

W zakresie realizacji dochodów z tytułu subwencji i dotacji w badanym zakresie nie stwierdzono nie prawidłowości.

1.2 Dochody z tytułu podatków i opłat

1.2.1 Podatek rolny

Rada Gminy w Narwi w kontrolowanym okresie skorzystała ze swego prawa i obniżyła na terenie gminy średnią cenę skupu żyta Uchwałą Nr II/13/02 „w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta za okres pierwszych trzech kwartałów 2002 r. przyjętej do wymiaru podatku rolnego na obszarze gminy”, z dnia 10 grudnia 2002 r. z III kwartałów 2002 r. ustaloną komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 30 października 2002 roku „w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres pierwszych trzech kwartałów 2002 roku” (M. P. Nr 51, poz. 733), z kwota 33,45 zł. za 1 kwintal na kwotę 33,- zł, która stanowi podstawę obliczenia podatku rolnego w 2003 rok na obszarze Gminy Narew ($33\text{zł.} \times 2,5 \text{ q} = 82,50 \text{ zł.}$)

Przy wymiarze podatku rolnego dla obliczenia hektarów przeliczeniowych (podstawę opodatkowania) stosowano przelicznik IV okręgu podatkowego zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku (Dz. U. Nr 143, poz. 161) w wysokości przedstawionej w art. 4 ust. 5 ustawy o podatku rolnym (Dz. U z 1993 roku Nr 54, poz. 451 ze zm.).

1.2.2. Podatek rolny osoby prawne

W trakcie kontroli tego zagadnienia stwierdzono, iż kontrolowana jednostka nie posiada danych z ewidencji geodezyjnej ze starostwa powiatowego w Hajnówce dla osób prawnych. Sytuacja ta uniemożliwia, weryfikację danych zawartych w deklaracjach podatkowych

złożonych przez te osoby, w ramach czynności sprawdzających, które powinny być dokonywane przez organ podatkowy stosownie do przepisów art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.). Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. Nr 94 poz. 431 z późn. zm.) podstawę opodatkowania podatkiem rolnym stanowi liczba hektarów przeliczeniowych, ustalonych na podstawie powierzchni, rodzajów i klas użytków rolnych wynikających z ewidencji geodezyjnej.

1.2.3. Podatek rolny osoby fizyczne.

W trakcie kontroli tego zagadnienia stwierdzono, iż w kontrolowanym okresie kontrolowany urząd nie posiadał dla osób fizycznych danych z ewidencji geodezyjnej ze starostwa powiatowego w Hajnówce. Powyższy fakt podobnie jak u osób prawnych uniemożliwia dokonywanie czynności sprawdzających danych zawartych w informacjach podatkowych dotyczących podatku rolnego złożonych przez podatników. Czynności te powinny być dokonywane przez organ podatkowy stosownie do przepisów art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.). Naruszony został także art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. Nr 94 poz. 431 z późn. zm.), który mówi, iż podstawę opodatkowania podatkiem rolnym stanowi liczba hektarów przeliczeniowych, ustalonych na podstawie powierzchni, rodzajów i klas użytków rolnych wynikających z ewidencji geodezyjnej.

W trakcie trwania kontroli pracownicy referatu finansowego skompletowali i dostarczyli dane z ewidencji geodezyjnej dotyczące gruntów znajdujących się na obszarze sołectwa Tyniewicze Duże. Dostarczone dane obrazowały stan gruntów na 2004 r. związku z tym do weryfikacji wymiaru podatku rolnego wzięto także zmiany geodezyjne, które docierały w okresie objętym kontrolą oraz w latach wcześniejszych.

Skontrolowano 52 konta podatkowe na łączną kwotę wymiaru 4266,46 zł. W trakcie kontroli stwierdzono drobne rozbieżności w wyliczeniu podstawy opodatkowania (hektarów przeliczeniowych). Różnice te były spowodowane brakiem w kontrolowanym okresie danych z ewidencji geodezyjnej dotyczących gruntów tych gospodarstw rolnych. Nieprawidłowość tą stwierdzono między innymi w następujących kontach podatkowych: 330003, 330043, 330056, 330088, 3300093, 330105. Natomiast na koncie podatkowym 330063 stwierdzono, iż grunty które zostały objęte podatkiem rolnym o powierzchni 1,5382 ha nie stanowią

użytków rolnych według danych z ewidencji geodezyjnej są one sklasyfikowane symbolami „b” i „bp” a więc nie stanowią one użytków rolnych w myśl ustawy o podatku rolnym. Grunty te winny być opodatkowane w kontrolowanym okresie podatkiem od nieruchomości a więc $15382\text{m}^2 \times 0,06 \text{ zł} = 922,92 \text{ zł}$. Według wyjaśnień inspektora do spraw wymiaru podatków i opłat pani Lidii Zubryckiej podatek rolny dla tego podatnika był wymierzany na podstawie zmian geodezyjnych z Urzędu Rejonowego w Hajnówce Oddziału Geodezji i Gospodarki Gruntami z dnia 26.06.1995 roku oraz z dnia 20.04.1994 roku gdzie figurowały jako grunty rolne klasy VI. Starostwo Powiatowe w Hajnówce w Piśmie z dnia 04.01.2005 roku poinformował, iż grunty te od 1990 roku są sklasyfikowane w ewidencji geodezyjnej jako B i BP. Zawiadomienia o zmianach geodezyjnych oraz wyżej wymienione pismo stanowią załącznik Nr 10 do protokołu kontroli.

1.2.4. Podatek leśny osoby prawne

Kontroli tego zagadnienia dokonano na podstawie deklaracji podatkowych złożonych przez podatników tego podatku oraz na podstawie danych ze zbiorczego zestawienia gruntów Gminy Narew stan na 2003.01.01 r.

Osoba	Ha lasu opodatkowane	Ha lasu zwolnione	Razem powierzchnia lasu	Kwota zadeklarowanego podatku
Nadleśnictwo Browsk	1,884,8052	1035,483	2920,2882	37941,10
Nadleśnictwo Żednia	635,64	1438,34	2073,98	15242
Nadleśnictwo Bielsk	292,02	342,41	634,43	6922,60
		Razem	5628,6982	
AWRSP	45,75	0	45,75	1119,50

W trakcie kontroli stwierdzono, iż nadleśnictwa zadeklarowały w sumie 5628 ha las według danych z zbiorczego sprawozdania gruntów w ich posiadaniu jest 5014 ha lasów a więc różnica wynosi $5628 \text{ ha} - 5014 \text{ ha} = 614 \text{ ha}$ lasów (w zaokrągleniu do 1 ha).

AWRSP zadeklarowało 45,75 ha lasu z zestawienia wynika, iż jest w posiadaniu 159 ha lasu różnica wynosi $159 \text{ ha} - 45,75 \text{ ha} = 113,25 \text{ ha}$ lasów.

Przedstawione powyżej różnice w powierzchniach lasów są skutkiem nie przeprowadzania przez organ podatkowy czynności sprawdzających w myśl art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.).

1.2.5. Podatek leśny osoby fizyczne

W trakcie kontroli tego tematu stwierdzono, iż osoby fizyczne będące podatnikami podatku leśnego w kontrolowanych sołectwach nie złożyły informacji podatkowych w tym podatku, stanowiących podstawowy materiał dowodowy do wymiaru tego podatku. Nieprawidłowość ta stanowi naruszenie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o podatku leśnym (Dz. U. Nr 200, poz. 1682 ze zm.). Stwierdzono także, iż kontrolowana jednostka w okresie objętym kontrolą nie posiadała danych z ewidencji geodezyjnych dotyczących powierzchni opodatkowanych lasów w związku z czym organ podatkowy nie mógł przeprowadzać czynności sprawdzających w myśl art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 ze zm.).

Kontroli wymiaru tego podatku dokonano na podstawie dostarczonych w czasie trwania kontroli przez pracownika urzędu wydruków z ewidencji geodezyjnej oświadczeń złożonych przez podatników o wieku posiadanego przez nich lasu oraz planów urządzenia lasów dotyczących sołectw Gradoczno i Gorodczyno. Ogółem skontrolowano:

Nazwa Sołectwo	Liczba kont	Kwota podatku
Gradoczno	20	478,70 zł
Gorodczyno	43	1731,40 zł

W trakcie kontroli stwierdzono przypadki opodatkowania podatkiem leśnym gruntów sklasyfikowanych w ewidencji geodezyjnej symbolem „Lz”. Stanowi to naruszenie art. 1 ust. 2 ustawy o podatku, który mówi, iż lasem w rozumieniu ustawy są grunty leśne sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako lasy. Grunty nie stanowią w rozumieniu tej ustawy lasów. Nieprawidłowość tą stwierdzono między innymi w następujących kontach podatkowych:

- 100002 0,17 ha Lz
- 100003 0,1 ha Lz
- 100008 0,07 ha Lz
- 100016 0,20 ha Lz

- 100021 0,0125 Lz
- 100029 0,4 Lz
- 100078 0,24 ha Lz

W czasie kontroli stwierdzono także przypadki różnic pomiędzy powierzchnią lasów objętych podatkiem leśnym a ich faktyczną powierzchnią znajdującą się w ewidencji gruntów i budynków i tak np. konta podatkowe:

80005, 80009, 80019, 80020, 80025 , 80032, 80036, 80039, 80044, 80048, 80060, 80062, 80071

1.2.6. Podatek od nieruchomości

Rada Gminy Uchwałą Nr II/11/02 z dnia 10 grudnia 2002 roku „w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości określiła stawki tego podatku obowiązujące w okresie objętym kontrolą, jednocześnie Rada Gminy Uchwałą Nr II/12/02 z dnia 10 grudnia 2002 roku „ w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości” określiła zwolnienia obowiązujące w 2003 roku.

1.2.7. Podatek od nieruchomości osoby prawne

Kontroli pod względem merytorycznym i rachunkowym poddano deklaracje podatkowe następujących podatników:

Nr konta	Data wpływu	kwota
10010002	2003.01.16	130257
-//-	2003.06.17	130260,50
-//-	2003.08.18	130356
-//-	2003.09.15	130364,70
10010004	2003.01.16	19152,80
10010006	2003.01.15	70983,10
10010010	2003.01.13	386858,20
-//-	2003.01.14	397405,10

-//-	2003.03.12	396474,10
-//-	2003.04.14	395686,60
-//-	2003.06.09	411702,60
10010012	2003.01.15	2973,50
10010022	2003.01.16	7285
10010008	2003.01.14	3717,30
10010035	2003.01.16	40441,10
10010038	2003.01.15	26719,74
10010011		
10010015	2003.01.15	1361,90

W trakcie trwania kontroli stwierdzono, iż nie można dokonać dokładnej weryfikacji zapisów księgowych na kontach podatkowych poszczególnych podatników z powodu braku wydruku poszczególnych analitycznych kont tych osób prawnych. Stanowi to naruszenie §9 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.

W czasie kontroli stwierdzono również, iż opodatkowano podatkiem od nieruchomości budynki kościelnej osoby prawnej Kościoła Baptystów stawką jak za budynki pozostałe. Stanowi to naruszenie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Chrześcijan Baptystów w Rzeczypospolitej Polskiej, który to mówi, że Kościół i jego osoby prawne są zwolnione od opodatkowania podatkiem od nieruchomości - nieruchomości lub ich części, stanowiących własność tych osób lub używanych przez nie na podstawie innego tytułu prawnego na cele niemieszkalne, z wyjątkiem części przeznaczonej na wykonywanie działalności gospodarczej.

1.2.8. Podatek od nieruchomości osoby fizyczne.

Kontroli tego zagadnienia dokonano na podstawie rejestrów wymiarowych, informacji podatkowych złożonych przez podatników w kontrolowanym okresie oraz wykazów nieruchomości złożonych przez nich w okresach wcześniejszych. Skontrolowano wymiar podatku od nieruchomości u podatników z następujących sołectw:

Nazwa Sołectwa	Liczba kont	Kwota podatku
Narew Piaski	86	16480,30
Łosinka	18	3234,80
Grodzisko	9	1696,40
Soce	28	2682,20

Przeprowadzona kontrola podatników z powyższych sołectw oprócz jednostkowych przypadków rozbieżności danych z rejestru wymiarowego ze złożonym wykazem nieruchomości przez podatnika (konto 1328008), braku wykazu nieruchomości lub nie złożenia przez podatnika korekty (konta 1388058, 1388112), większych nieprawidłowości nie stwierdziła.

1.2.9. Realizacja podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego oraz łącznego zobowiązania pieniężnego

Realizacja podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego oraz łącznego zobowiązania pieniężnego według okazanej w czasie kontroli dokumentacji przedstawiała się w sposób następujący:

Podatek od nieruchomości osoby prawne

Zaległości początkowe	9789,10	16910,60	Zaległości końcowe
Nadpłaty końcowe	10706,26	248,70	Nadpłaty początkowe
Przypisy	733385,70	0,-	Odpisy
Zwroty	0,-	736721,76	Wpłaty
Suma	753881,06	753881,06	Suma

W przedstawionym powyżej bilansie obrotów i sald ujęto kwotę 10706,26 w nadpłatach końcowych i w pozycji wpłaty kredytów hipotecznych spłacanych przez właścicieli mieszkań.

Podatek od nieruchomości osoby fizyczne

Zaległości początkowe	154549,66	68049,72	Zaległości końcowe
-----------------------	-----------	----------	--------------------

Nadpłaty końcowe	126,88	126,88	Nadpłaty początkowe
Przypisy	18008,50	80949,06	Odpisy
Zwroty	165,00	23724,38	Wpłaty
Suma	172850,04	172850,04	Suma

Łączne zobowiązanie pieniężne

Zaległości początkowe	96710,18	78051,68	Zaległości końcowe
Nadpłaty końcowe	2496,76	1908,16	Nadpłaty początkowe
Przypisy	437965,-	36743,98	Odpisy
Zwroty	14,20	420482,32	Wpłaty
Suma	537186,14	537186,14	Suma

Podatek leśny osoby fizyczne

Zaległości początkowe	143,50	86,40	Zaległości końcowe
Nadpłaty końcowe	82,50	18,40	Nadpłaty początkowe
Przypisy	997,50	52,40	Odpisy
Zwroty	0,-	1066,30	Wpłaty
Suma	1223,50	1223,50	Suma

Podatek rolny

Zaległości początkowe	27,50	0,-	Zaległości końcowe
Nadpłaty końcowe	1037,85	0,-	Nadpłaty początkowe
Przypisy	48933,-	8499,75	Odpisy
Zwroty	0,-	41498,60	Wpłaty
Suma	49998,35	49998,35	Suma

Podatek leśny

Zaległości początkowe	9,10	1,50	Zaległości końcowe
Nadpłaty końcowe	0,-	0,-	Nadpłaty początkowe
Przypisy	61824,10	0,-	Odpisy

Zwroty	0,-	61831,70	Wpłaty
Suma	61833,20	61833,20	Suma

W zakresie windykacji zaległości podatkowej stwierdzono, iż została ona przeprowadzona w niektórych przypadkach ze znacznym opóźnieniem to jest z naruszeniem przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku „w sprawie wykonania niektórych przepisów ... ” (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.). Szczegółowe zestawienie wystawionych tytułów wykonawczych stanowi załącznik NR 11 do prot. kontroli.

1.2.10. Podatek od środków transportowych prowadzono jedną ewidencję dla osób prawnych i fizycznych.

Rada Gminy Uchwała Nr II/10/02 z dnia 10 grudnia 2002 roku „w sprawie stawek podatku od środków transportowych” określiła stawki tego podatku obowiązujące w 2003 roku.

W trakcie kontroli tego tematu stwierdzono, iż kontrolowana jednostka nie sporządziła komputerowych wydruków kont analitycznych poszczególnych podatników tego podatku, w związku z czym w trakcie trwania kontroli nie można było dokonać dokładnej weryfikacji księgowości na ich kontach. Fakt ten stanowi naruszenie §9 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów, z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego a także § 23 ust. 1 tego rozporządzenia, który to mówi, iż jeżeli ewidencja podatków i opłat jest prowadzona techniką inną niż ręczna, należy zachować zasady określone w niniejszym rozporządzeniu i zapewnić wydruk określonych w nim dokumentów, formularzy i zestawień.

Kontroli poprawności wymiaru podatku od środków transportowych dokonano na podstawie danych zawartych w deklaracjach podatkowych następujących środków transportowych:

BHA J914,	BID 7613,	BID 7680,	BIJ 3710,	BHA H611,	BHA F642,
BKJ 5293,	BID 6966,	BKR 3391,	BTX 9144,	BKJ 5356,	BHA P052,
BHA F055,	BHA F445,	BHA H232,	BKR 3379,	BTR 6652,	BTX 9136,
BHA F563,	BHA F546,	BHA F544,	BHA P558,	BID 6910,	BID 7535,
BID 7645,	BID 7793,	BHA P206,	BHA 207,	BHA P195,	BKJ 5333,

BHA G164,	-----	-----	-----	-----	-----
-----------	-------	-------	-------	-------	-------

Na podstawie okazanej w czasie kontroli dokumentacji stwierdzono, iż wymiaru podatku dokonano prawidłowo.

1.2.11. Ulgi w spłacie łącznego zobowiązania pieniężnego, podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości.

Kontroli tego tematu dokonano wyrywkowo na podstawie następujących decyzji:

- Fn.31132-32/03
- Fn.31132-25/03
- Fn.31132-10/03
- Fn.31132-09/03
- Fn.31132-27/03
- Fn.31132-35/03
- Fn.31132-32/03
- Fn.31132-36/03
- Fn.31132-37/03
- Fn.31132-48/03

W trakcie kontroli tych decyzji na podstawie okazanej w czasie kontroli dokumentacji stwierdzono, iż decyzje te zostały wydane w terminie 30 dni od złożenia wniosku a przed ich wydaniem każdorazowo organ podatkowy zbierał materiał dowodowy w postaci np. protokołu przesłuchania strony i lub protokołu o stanie majątkowym.

1.2.12. Ulgi z tytułu nabycia gruntów

W kontrolowanym okresie udzielono 2 ulgi z tytułu nabycia gruntów na utworzenie lub powiększenie istniejącego gospodarstwa rolnego:

- Fn-31110-3/1/03 z dnia 26 czerwca 2003 r
- Fn-31110-3/2/03 z dnia 22 grudnia 2003 r

W obu przypadkach stwierdzono, iż okresy przyznania ulg ustalono prawidłowo.

1.2.13. Ulgi inwestycyjne

W kontrolowanym okresie udzielono 2 ulgi inwestycyjne:

- Fn. 31110-2-1/03 z dnia 14 marca 2003 na kwotę 4227,20 zł
- Fn. 31110-2-2/03 z dnia 14 listopada 2003 na kwotę 562,50 zł

W trakcie kontroli tego zagadnienia stwierdzono, iż w obu przypadkach wydatki poniesione na inwestycje były dokumentowane rachunkami załączonymi do podań a zużycie zakupionych na nie materiałów w budynku inwentarskim było potwierdzone protokołami oględzin. W obu przypadkach stwierdzono, iż kwoty przyznanych ulg zostały wyliczone prawidłowo.

1.2.14 Ulgi żołnierskie

W kontrolowanym okresie podatnikom podatku rolnego przyznano dwie ulgi żołnierskie:

- decyzja nr Fn. 31110-1-1/03 z dnia 9 kwietnia 2003 r.
- decyzja nr Fn. 31110-2-1/03 z dnia 26 czerwca 2003 r.

We wszystkich przypadkach ulgę udzieloną rolnikom, których synowie odbywali zasadniczą służbę wojskową. Do podań dołączone były oświadczenia podatników stwierdzające, iż synowie bezpośrednio przed rozpoczęciem służby wojskowej pracowali w gospodarstwie rolnym ubiegającego się o tą ulgę, zamieszkiwali razem z nim oraz nie osiągalni przychodów z innych źródeł.

W decyzji nr Fn. 31110-1-1/03 z dnia 9 kwietnia 2003 zastosowano ulgę z naruszeniem art. 13d ust. 3 ustawy o podatku rolnym to jest ulgę zastosowano od dnia 1-go następnego miesiąca po miesiącu w którym osoba została powołana do wojska a nie od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek jak mówi wyżej wymieniony przepis (podanie wpłynęło do organu podatkowego dnia 2003.04.07 – ulga winna być zastosowana od dnia 2003.05.01).

1.2.15. Opłata Administracyjna

Rada Gminy Uchwałą Nr XXV/172/2002 z dnia 30 kwietnia 2002 r w sprawie opłaty administracyjnej, terminów płatności oraz sposobu jej poboru ustaliła stawki obowiązujące tej opłaty na terenie Gminy Narew za następujące czynności urzędowe:

- przyjmowanie ustnych oświadczeń woli spadkodawcy w urzędzie – 60 zł
- przyjmowanie ustnych oświadczeń woli spadkodawcy poza urzędem – 70 zł
- wypis z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – 30 zł

W kontrolowanym okresie stwierdzono na podstawie okazanej w czasie kontroli dokumentacji, iż pobrano opłatę administracyjną tylko raz za sporządzenie testamentu w kwocie 70 zł.

1.2.16 Podatek od posiadania psów.

Rada Gminy Uchwałą Nr II/14/02 z dnia 10 grudnia 2002 „w sprawie podatku od posiadania psów i zwolnień w tym podatku” w § 1 ustaliła roczną stawkę tego podatku w wysokości 20 zł od każdego psa. W § 3 uchwaliła, iż „posiadanie psów utrzymywanych w celu pilnowania gospodarstw domowych – do trzech sztuk na jedno gospodarstwo domowe – jest zwolnione z podatku od posiadania psów”. W związku z tym na podstawie okazanej w czasie kontroli dokumentacji stwierdzono, iż w 2003 roku podatek ten nie wystąpił.

1.2.17. Opłata targowa

Rada Gminy Uchwałą Nr XXII/148/2001 z dnia 30 grudnia 1998 r w sprawie opłaty targowej uchwaliła zróżnicowane stawki tej opłaty obowiązujące na terenie gminy Narew. Kontroli poddano następujące grzbiety zużytych bloczków opłaty targowej:

- wpłata na konto urzędu z dnia 14.01.2003 r. na kwotę 16 zł
 nominał 5 zł nr 049658, 049659
 nominał 6 zł nr 031303

- wpłata na konto urzędu z dnia 21.01.2003 na kwotę 51 zł
 3 zł – 038987
 5 zł – od 049660 do 049665 6sztuk
 6 zł – 031303 do 031305 3sztuki

- wpłata na konto urzędu z dnia 28.01.2003 na kwotę 26 zł
 5 zł 049666 do 049669 4sztuki
 3 zł od 038988 do 038989 2sztuki

- wpłata na konto urzędu z dnia 4.02.2003 na kwotę 84 zł

3zł od 038990 do 038992 3sztuki

5 zł od 049670 do 049678 9sztuk

6 zł od 031306 do 031310 5 sztuk

- wpłata na konto urzędu z dnia 11.02.2003 roku na kwotę 46 zł

3 zł od 038993 do 038995 3sztuki

5 zł od 049679 do 049683 5 sztuk

6 zł od 031311 do 031312 2 sztuki

- wpłata na konto urzędu z dnia 18.02.2003 na kwotę 51 zł

3 zł od 038996 do 038998 3 sztuki

5 zł od 049684 do 049689 6sztuk

6 zł od 031313 do 031314 2 sztuki

- wpłata na konto urzędu z dnia 25.02.2003 na kwotę 64 zł

3zł od 038999, 039000 2sztuki

3 zł od 035001, 035002 2sztuki

5 zł od 049690 do 049697 8 sztuk

6 zł od 031315, 031316 2 sztuki

- wpłata na konto urzędu z dnia 4.03.2003 na kwotę 42 zł

3 zł od 035003 do 035004 2 sztuki

5 zł od 049698 do 049700 3sztuki

5 zł od 049701 do 049703 3sztuki

6 zł 031317 1sztuka

- wpłata na konto urzędu z dnia 11.03.2003 na kwotę 61 zł

3 zł od 035005 do 035007 3sztuki

5 zł od 049704 do 049711 8sztuk

6zł od 031318 do 031319 2sztuki

- wpłata na konto urzędu z dnia 18.02.2003 na kwotę 78 zł

3 zł od 035008 do 035013 6sztuk

5 zł od 049712 do 049717 6sztuk

6zł od 031320 do 031324 5sztuk

W czasie trwania kontroli na podstawie okazanej dokumentacji stwierdzono, iż w 2003 r dochody z tytułu poboru opłaty targowej wyniosły 4395zł. Ewidencja - przychód i rozchód bloczków z biletami opłaty targowej - była prowadzona w księdze druków ścisłego zarachowania.

1.2.18. Rachunkowość podatkowa.

W trakcie kontroli tego zagadnienia stwierdzono, iż dla osób prawnych w podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, nie sporządzono komputerowych wydruków kont analitycznych przez co w czasie trwania kontroli nie można było dokonać weryfikacji zapisów księgowych u poszczególnych podatników. Stanowi to naruszenie §9 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego a także § 23 ust. 1 tego rozporządzenia, który to mówi, iż jeżeli ewidencja podatków i opłat jest prowadzona techniką inną niż ręczna, należy zachować zasady określone w niniejszym rozporządzeniu i zapewnić wydruk określonych w nim dokumentów, formularzy i zestawień.

Natomiast wydruków kont oraz osób fizycznych w podatku rolnym, leśnym i od nieruchomości nie okazano w czasie trwania czynności kontrolnych. Okazano je w dniu podpisania protokołu kontroli to jest dnia 21.01.2005 roku.

W trakcie kontroli tego zagadnienia stwierdzono, iż kontrolowana jednostka w okresie objętym kontrolą nie posiadała pełnej dokumentacji przewidzianej przez art. 10 ust.1 pkt 3 lit. b oraz c ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2002r. Nr 76, poz. 694 ze zm.), stanowiącym, że jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych; opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - opisu systemu

informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i (systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji.

Kontroli poddano komputerowe wydruki kontokwitariuszy z następujących sołectw:

Lp.	Nazwa Sołectwa	Rata podatku	Nr kont	Kwota
1.	Gorodzisko	IV	1098003 – 1098015	174,70
			90001 – 90041	2565,-
		III	90001 – 90041	2906,30
			1098003 – 1098016	450,-
		II	90001 – 90041	2658,80
			1098003 – 1098016	229,90
		I	90001 – 90041	2434,40
			1098003 - 1098016	399,40
2.	Istok	I	110002 – 110037	1314,50
			1118001 – 118006	36,30
		II	110002 – 110031	703,90
			118006	0,-
		III	110002 – 110037	865,30
			1118006	0,-
		IV	118006	0,-
			110002 -	591,70
3.	Kutowa	IV	150001 – 150036	995,40
		III	150001 – 150036	1186,20
		II	150001 – 150039	1129,30
		I	150001 – 150039	1171,70
			1158007	0,-
4.	Cimochy	IV	40005 – 40009	171,70
			1048004 – 1048008	71,40
		III	1048004 - 1048008	71,40
			40002 – 40015	216,-

		II	40005 - 40015	192,20
			1048004 – 1048008	71,40
		I	1048001 - 10480020	234,10
			40001 - 40029	483,90

W trakcie kontroli powyższych kontokwitariuszy stwierdzono, iż zainkasowana przez inkasentów gotówka została odprowadzona na konto urzędu.

1.2.19. Wynagrodzenie inkasentów

Rada Gminy uchwałą Nr XVI/115/96 z dnia 20 grudnia 1996 roku „w sprawie określenia inkasentów oraz stawek procentowych wynagrodzenia za inkasso zobowiązań pieniężnych od mieszkańców wsi” określiła inkasentów jako sołtysów wsi i ustaliła ich wynagrodzenie w wysokości 10 % od zainkasowanych kwot podatków.

Kontroli poddano wynagrodzenia sołtysów z następujących sołectw:

Lp.	Nazwa Sołectwa	Rata podatku	Nr kont	Kwota
1.	Gorodzisko	IV	2739,70	273,90
		III	3356,30	335,60
		II	2888,70	288,90
		I	2833,80	283,40
2.	Istok	I	1350,80	135,10
		II	703,90	70,40
		III	865,30	86,50
		IV	591,70	59,17
3.	Kutowa	IV	995,40	99,50
		III	1186,20	118,60
		II	1129,30	112,90
		I	1171,70	117,20
4.	Cimochy	IV	243,10	24,30
		III	287,40	28,70
		II	263,60	26,40
		I	718	71,80

Przeprowadzona kontrola wykazała, iż wynagrodzenie powyższym inkasentom naliczano zgodnie z powyżej przytoczoną uchwałą w zaokrągleniu do pełnych 10 groszy.

1.2.20. Badanie sprawozdań Rb-PDP za okres 2002 i 2003 rok.

Kontroli poddano roczne i półroczne sprawozdania z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za okres 2002 i 2003 roku. W wyniku dokonanych czynności kontrolnych, na podstawie okazanej w czasie trwania kontroli przez kontrolowaną jednostkę dokumentacji, stwierdzono następujące różnice pomiędzy danymi ustalonymi w czasie trwania kontroli a danymi zawartymi w wyżej wymienionych sprawozdaniach:

Półroczne sprawozdanie RB-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2002.

Pozycja	Kolumna 4 kwoty wykazane w sprawozdaniu	Kolumna 4 kwoty ustalone w czasie kontroli	Różnica
A4	8500	6000	2500
A5	106049	130416	-24367
A6	0,-	4	-4

Roczne sprawozdanie RB-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2002.

Pozycja	Kolumna 4 kwoty wykazane w sprawozdaniu	Kolumna 4 kwoty ustalone w czasie kontroli	Różnica
A4	10517	9330,7	1186
A5	229134	280415	-51281
A6	0	43	-43

Półroczne sprawozdanie RB-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2003.

Pozycja	Kolumna 4 kwoty wykazane w sprawozdaniu	Kolumna 4 kwoty ustalone w czasie kontroli	Różnica
---------	---	--	---------

A4	13881	7976,35	5905
A5	55125	59860	-4735
A6	0,-	288	-288

Roczne sprawozdanie RB-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2003.

Pozycja	Kolumna 4 kwoty wykazane w sprawozdaniu	Kolumna 4 kwoty ustalone w czasie kontroli	Różnica
A4	22169	11113	11056
A5	113545	124284	-10739
A6	0,-	383	-383

Dane dotyczące zwolnionych z podatku od nieruchomości będących w posiadaniu Gminy Narew nieruchomości stanowią załącznik Nr 12 protokołu kontroli.

Zasady sporządzania sprawozdania Rb-PDP zawarte są w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 24, poz. 279). Przepisy § 4 ust. 1 pkt 2 lit. a) przywołanego rozporządzenia nakładają obowiązek sporządzania omawianego sprawozdania na przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego (burmistrza).

1.3 Dochody z majątku

Na podstawie ustaleń zawartych w projekcie budżetu na 2003 rok, uchwale budżetowej na rok 2003 i jej zmian w trakcie realizacji ustalono, że prognozowane i planowane dochody z tytułu posiadania majątku ustalono, w wysokości 89800 zł.

W ciągu roku zrealizowano dochody w wysokości 74266 zł (tj. 82,7% planu).

Struktura zrealizowanych dochodów w 2003 roku przedstawia się następująco:

- wpływ z opłat za zarząd (wieczyste użytkownie) § 0470 na plan 4500 zł, zrealizowano 4726 zł (105,02%)
- dochdy z najmu i dzierżawy, § 0750 na plan 12700 zł, zrealizowano 5737 zł (45,2%)
- wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia nieruchomości § 0770 na plan 2600 zł, zrealizowano 14573 zł (560,50%)

- wpływy ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych § 0840, na plan 70000 zł, zrealizowano 49230 zł (70,33%)

1.4 Inne dochody

Ustalono, że w 2003 roku zplanowano inne dochody budżetowe w wysokości 1.397.741 zł (plan po zmianach) a zrealizowano w wysokości 1.482.319 zł.

Do innych dochodów zaliczono między innymi dochody uzyskane z tytułu:

- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa od osób fizycznych 473.301 zł
- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa od osób prawnych 206.553 zł
- wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu 64.490 zł
- otrzymane darowizny i spadki w postaci pieniężnej 271.135 zł
- wpływy z opłaty produkcyjnej 1.577 zł
- wpływy z opłat eksploatacyjnej 3.993 zł
- wpływy z usług 262.976 zł
- pozostałe wpływy z różnych dochodów 198.294 zł

Na podstawie badanych urządzeń księgowych i udzielonych wyjaśnień ustalono, że w badanym okresie nie stwierdzono aby była ustalona i pobierana opłata adiacencka w związku ze wzrostem wartości nieruchomości spowodowanych budową urządzeń infrastruktury technicznej przez gminę albo scalaniem i podziałem nieruchomości.

Na podstawie udzielonych wyjaśnień ustalono, że Wójt Gminy Narew w 2003 roku nie wydał decyzji w sprawie opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanej zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

1.4.1 W trakcie kontroli ustalono, że w badanym okresie w gminie nie występowały opłaty adiacenckie regulowane ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 ze zmian.), jak również renta planistyczna na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 ze zm.).

Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Narew wprowadzony został uchwałą Nr XXXII/98/84 Gminnej Rady Narodowej w Narwi z dnia 20 marca 1984 r. Do dnia przeprowadzenia kontroli zmian miejscowego planu zagospodarowania dokonywano trzykrotnie - uchwałą Nr XXIV/161/98 Rady Gminy w Narwi z dnia 30 kwietnia 1998 r., uchwałą Nr XXVI/173/02 Rady Gminy w Narwi z dnia 28 czerwca 2002 r. i uchwałą Nr XXVII/185/02 Rady Gminy w Narwi z dnia 10 września 2002 r.

Rada Gminy w Narwi, wypełniając dyspozycję przepisu art. 10 ust. 3 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, w wymienionych uchwałach określa stawkę procentową służącą naliczaniu opłaty o której mowa w przepisach art. 36 ust. 3 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, w wysokości 30%

W badanej jednostce wypisy aktów notarialnych, które wpłynęły do Urzędu Gminy w 2003 roku przechowywane są w jednym zbiorze, nie sposób jest ustalić kompletności tychże wypisów ze względu na brak nadanego numeru Lp kontrolowana jednostka nie prowadzi rejestru wpływu do UG wypisów aktów notarialnych.

Badaniu poddano 3 spośród 82 wypisów aktów notarialnych przekazanych przez notariuszy w 2003 roku w związku ze zmianą w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego tj:

- akt notarialny z dnia 24 lutego 2003 roku repot. A Nr 740/2003 dotyczący sprzedaży nieruchomości we wsi Saki,
- akt notarialny z dnia 4 kwietnia 2003 r. repot. A Nr 1463/2003 dotyczący sprzedaży nieruchomości położonej we wsi Iwanki,
- akt notarialny z dnia 23 wrzesnia 2003 r. repot. A Nr 5273/94 dotyczący sprzedaży nieruchomości rolnej we wsi Rohozy i Waniewo.

Ustalono, że obrót nieruchomościami ww nie dotyczy nieruchomości wymienionych w uchwałach Rady Gminy Narew objętych zmianami w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

2. Przychody budżetowe.

W 2003 r. w kontrolowanej jednostce przychody budżetowe gminy w rozumieniu art.3 ust. 1 pkt. 3 ustawy o finansach publicznych wystąpiły w wysokości 256617 zł (na plan 256617 zł). Na podstawie sporządzonego sprawozdania Rb-NDS (za okres od początku

roku do dnia 31 grudnia 2003 roku) o nadwyżce, deficycie jednostki samorządu terytorialnego ustalono, iż w pozycji przychody ogółem plan i wykonanie wykazano kwotę 956.617 zł, na które składają się przychody z tytułu zaciągniętej pożyczki w wysokości 256.617 zł i nadwyżka z lat ubiegłych w wysokości 704.168 zł.

Ustalono, że ewidencję kredytów bankowych zaciąganych na finansowanie wydatków budżetowych prowadzi się na koncie 134 – kredyty bankowe, a ewidencję zobowiązań finansowych z tytułu zaciągniętych pożyczek prowadzi się na koncie 260 – zobowiązania finansowe. W zakresie ewidencji kredytów i pożyczek nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. Wydatki budżetowe.

Dokonano kontroli dokumentacji potwierdzającej realizację wydatków budżetowych celu ustalenia zgodności tych wydatków obowiązującymi przepisami prawa oraz zgodności danych o wydatkach budżetowych wykonanych w sprawozdawczości budżetowej z ich ewidencją księgową.

Uchwała w sprawie budżetu gminy na 2003 rok ustaliła wydatki w wysokości 7.722.064,00 zł. Po zmianach wprowadzonych w ciągu roku plan wydatków budżetu gminy został ustalony w wysokości 7.553.378 zł wydatki zrealizowano w ciągu roku 7.337.623,97 zł, tj. 97,14% planu po zmianach.

3.1 Wydatki bieżące.

Wydatki bieżące w planie po zmianach wynosiły 5.363.538 zł, zaś ich wykonanie wynosiło 5.149.683 zł, tj. 96%. Wydatki bieżące za 2003 r. w wydatkach ogółem stanowiły 70%.

3.1.1 Wydatki z tytułu wynagrodzeń pochodnych od wynagrodzeń.

W 2003 r. wydatki z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń na plan (po zmianach) wynosiły 2.619.263 zł, zaś ich wykonanie wynosiło w wysokości 2.569.536 zł.

Na wynagrodzenie i pochodne od wynagrodzeń pracowników Urzędu Gminy oraz GOPS wydatkowano kwotę 884.685 zł.

Na podstawie aktualnych w okresie objętym kontrolą angaży pracowników, list płac oraz ewidencji wynagrodzeń dokonano kontroli w zakresie prawidłowości zaszeregowania pracowników i ustalenia wynagrodzeń pod kątem ich zgodności z następującymi przepisami:

- ustawą z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 21 poz.124 ze zm.),
- ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142. poz. 1591 ze zm.),
- rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lutego 2003 r. w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz. U. Nr 33 poz. 264).

Kontrolą objęto wynagrodzenia wypłacane w miesiącu czerwcu 2003 r. następującym osobom:

- Panu Jakubowi Sadowskiemu – Wójtowi Gminy,
- Panu Mariuszowi Żukowskiemu – Sekretarzowi Gminy,
- Pani Halinie Niesteruk – Skarbnikowi Gminy,
- Panu Mikołajowi Timofiejukowi – inspektorowi,
- Pani Oldze Leonowicz – robotnikowi gospodarczemu.

Kontrola wykazała, iż Wójtowi Gminy Narew dokonano w czerwcu 2003 r. wyrównania wynagrodzenia na kwotę 7. 296,50 zł.

Na podstawie udzielonych wyjaśnień przez Panią Marię Panasiuk -pracownika UG Narew- wynika, że powyższe wyrównanie wynagrodzenia dotyczyło dodatku specjalnego naliczonego za okres od 27 października do 09 czerwca 2003 r. W okresie objętym kontrolą dodatek specjalny wypłacano Wójtowi Gminy od czerwca 2003 r.

Z zapisów w karcie wynagrodzeń Pana Jakuba Sadowskiego wynika, iż w czerwcu 2003 r. wypłacono wynagrodzenie brutto w kwocie 6.665,70 zł i dokonano wyrównania wynagrodzenia na kwotę 7.296.50 zł (łącznie 13.962,20 zł).

Uchwałą Nr I/6/02 Rady Gminy w Narwi z dnia 19 listopada 2002 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy dodatku funkcyjnego nie określono kwotowo, jedynie przyznano dodatek funkcyjny wg 8 stawki, tj. 150% najniższego wynagrodzenia zasadniczego w I kategorii zaszeregowania.

Natomiast w uchwale Nr VI/39/03 Rady Gminy w Narwi z dnia 10 czerwca 2003 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy przyznano p. Sadowskiemu z dniem 10 czerwca 2003r. dodatek funkcyjny w kwocie 1.000,00 zł , jak

również dodatek specjalny w wysokości 20% łącznego wynagrodzenia i dodatku funkcyjnego z dniem 27 października 2002r.

Powyższe uchwały Rady Gminy w Narwi dotyczące ustalania wynagrodzenia Wójta Gminy stanowią załączniki Nr 7 i 8 do protokołu kontroli.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz. U. 2002r. Nr 210, poz. 1784) dodatek specjalny mógł być przyznany Wójtowi Gminy przez Radę Gminy z dniem 27 października 2002r.

Kontrola wykazała, iż wystąpiła rozbieżność między ustalonym i wypłaconym wynagrodzeniem Wójtowi Gminy a wynagrodzeniem należnym w wysokości 40,11,-zł (niedopłata). Wyjaśnienie p. M. Panasiuk – pracownika Urzędu Gminy – w sprawie powyższej rozbieżności stanowi załącznik Nr 9 do protokołu kontroli.

3.1.2 Pozostałe wydatki.

Do pozostałych wydatków bieżących zaliczono między innymi wydatki związane z funkcjonowaniem Urzędu Gminy i gminnych jednostek budżetowych oraz realizację zadań własnych gminy i zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W roku 2003 ponoszone wydatki na plan po zmianach wysokości 2.744.275 zł, zostały zrealizowane w wysokości 2.580.147 zł, zostały zrealizowane w wysokości 2.580.147 zł kontroli pozostałych wydatków zrealizowanych przez Urząd Gminy dokonano za miesiąc styczeń 2003 r. Szczegółowemu badaniu poddano w sposób wyrywkowy wybrane pozycje poprzez porównanie (poszczególnych) kwot wydatków z dokumentami źródłowymi i ich zapisami w urządzeniach księgowych.

3.1.3 Stosowanie ustawy o zamówieniach publicznych.

Dokonano kontroli wyrywkowej zgodności wydatkowania przez badaną jednostkę środków publicznych (wydatki bieżące) z przepisami ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych.

Ustalono, że w badanym okresie kontrolowana jednostka stosowała najczęściej tryb zamówienia z wolnej ręki, a w sytuacjach uzasadnionych przy braku odpowiedniego opisu ustalono, że dokonano wydatków bez stosowania ustawy o zamówieniach publicznych.

Kontrolującym okazano prowadzony przez Urząd Gminy rejestr zamówień publicznych 2003 r.(zawierający poz. 73-77), który zawiera ewidencje wydatków bieżących i majątkowych.

Stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą badana jednostka dokonała wydatków zakupu oleju opałowego i drewna stosując tryb zapytania o cenę.

3.2 Wydatki majątkowe .

3.2.1. Wydatki inwestycyjne

W uchwale NrIV/26/03 Rady Gminy Narew z dnia 25.03.2003 roku w sprawie budżetu gminy na 2003 rok ustalono limit wydatków na inwestycje w wysokości 2623197,00 zł. Plan ten był zmieniany w ciągu roku 2003 do ostatecznego ukształtowania się poziomu planowanych wydatków inwestycyjnych w wysokości 2189840,00 zł. Wydatki na inwestycje były zrealizowane na łączną kwotę 2187941,00 zł, co stanowi 99,9% wykonania ustalonego limitu na 2003 rok. Z zapisów na koncie syntetycznym 080 – inwestycje rozpoczęte wynika, że w 2003 roku obroty wynosiły:

- koszty inwestycji na dzień 1.01. 2003 r. – 181293 zł,
- zwiększenie kosztów w ciągu roku 2003 – 2170453 zł,
- zmniejszenie kosztów inwestycji w ciągu roku – 2226882 zł,
- koszty inwestycji rozpoczętych na dzień 31 grudnia 2003 rok – 124864, zł.

3.2.2. Pozostałe wydatki.

Ustalono w trakcie kontroli, iż w projekcie budżetu, w uchwalonym budżecie w trakcie jego realizacji w ciągu roku i po dokonanych zmianach budżetu w roku budżetowym wydatki majątkowe równały się wydatkom inwestycyjnym. Na podstawie okazanych dokumentów i udzielonych wyjaśnień ustalono, iż w badanym okresie w budżecie gminy nie planowano i nie realizowano wydatków majątkowych w rozumieniu art. 69 ust. 6 pkt. 1 ustawy o finansach publicznych.

3.2.3. Stosowanie ustawy o zamówieniach publicznych – udzielanie zamówień publicznych.

W 2003 r. kontrolowana jednostka w trybie ustawy o zamówieniach publicznych z dnia 10 czerwca 1999 r. t.j. w Dz. U. Nr. 72 poz. 664 z 2002 r. ze zmianami przepisów ustawy wprowadzonymi nowelizacją z 29 sierpnia 2003 r. udzieliła 5 zamówień o wartości 1.660.299,- zł wynikających z umów podpisanych na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych. Stosowanym trybem był przetarg nieograniczony, w tym o równowartości

przekraczającej 30, 0000 zł. 2 zamówienia o wartości 1.403.402, zł (roboty budowlane). Prawidłowość udzielenia zamówień publicznych skontrolowano na wybranej próbie 3 zamówień o łącznej wartości 1.495.022,60 zł. Skontrolowane zamówienia stanowiły 90,0% ogólnej wartości udzielonych w tym okresie zamówień podlegających ustawie o zamówieniach publicznych t.j. 1.660.299, zł.

3.2.3.1. Postępowanie o zamówienia publiczne o wartości przekraczającej równowartość 30.000 euro na modernizację drogi gminnej we wsi Janowo i Przybudki.

3.2.3.1.1 Przedmiotem zamówień była przebudowa w/w drogi gminnej:

1) we wsi Janowo długości 0,400 km, szerokości jezdni 5,0 m wykonanie na istniejącej nawierzchni brukowej i żwirowej

- wyrównania podbudowy kruszywem naturalnym stabilizowanym mechanicznie w ilości 306 m³,
- potrójnego powierzchniowego utwardzenia nawierzchni emulsją asfaltową i kruszywem łamanym w ilości 2024 m³.

2) we wsi Przybudki długości 0,970 km, szerokość jezdni 5,0 m do km 0,924 i 3,5 m od km 0,924 do 0, 970 wykonanie na istniejącej nawierzchni żwirowej, gruntowej i brukowej,

- wyrównania podbudowy kruszywem naturalnym stabilizowanym mechanicznie w ilości 173 m³,
- podbudowy z kruszywa naturalnego gr. 20 cm w ilości 1713 m²,
- potrójnego powierzchniowego utwardzenia nawierzchni emulsją asfaltową i kruszywem łamanym w ilości 3509 m²

3.2.3.1.2 Ustalono, że przed ogłoszeniem o przetargu kontrolowana jednostka przygotowała dokumentację określającą przedmiot zamówienia wraz z pozwoleniem na budowę oraz kosztorys.

Wartość zamówienia ustalona została na kwotę 73201, zł. + 235.338 zł. razem 308.539, zł. na podstawie kosztorysu inwestorskiego z grudnia 2002 r. Ustalenia wartości zamówienia dokonał Pan Włodzimierz Sołowiej – uprawniony w specjalności dróg Nr. BŁ 210/85 i BŁ 190/86,

Opracowaną przez zamawiającego specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził w dniu 5.05. 2003 Wójt Gminy Pan Jakub Sadowisk. Treść sporządzonej specyfikacji zawiera elementy wskazane art. 35 ust. 1 ustawy o zamówieniach publicznych, tym:

- opis przedmiotu zamówienia,
- wymagany termin realizacji zamówienia 30 sierpnia 2003 r.
- wymagania dotyczące wadium o wartości 2000 zł. oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 5% ceny wybranej oferty,
- kryterium oceny oferty – cena 100%,
- miejsce i termin składania ofert, do dnia 23 lipca 2003 r. do godz. 9 w Urzędzie Gminy w Narwi.

Ogłoszenie o przetargu nieograniczonym o wartości przekraczającej 30.000 EURO przed rozpoczęciem postępowania zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych nr. 76 z dnia 4.06.2003 r. pod poz. 31429, zamieszczone w siedzibie jednostki zamawiającej od dnia 4.06.2003 r. do dnia 23.07.2003 r. oraz na stronie internetowej WWW. UG. Narew.PL.

3.2.3.1.3. W odpowiedzi na ogłoszenie wpłynęły 2 ważne oferty:

- Nr.1 Przedsiębiorstwa Robót Mostowych i Drogowych „BUDOMOST” z Białegostoku. Cena oferty 135.454,40 zł.
- Nr.2 Przedsiębiorstwa Robót Drogowych i Mostowych z Bielska Podlaskiego. Cena oferty 148.242,43 zł. Wykonawcy złożyli przed upływem terminu składania ofert wymagane wadium w wysokości 2000, zł.

Badane oferty spełniały warunki udziału w przetargu, ustalone w SIWZ i ogłoszeniu.

Komisja przetargowa powołana w dniu 1.09.2002 r. na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy, odnotowała w druku ZP – 41 zestawienie ofert otwartych w dniu 23.07.2003 r. podając nazwę wykonawcy/uczestnika postępowania, adres, datę złożenia oferty oraz cenę oferty.

Członkowie komisji złożyli odpowiednią ilość oświadczenia, iż nie podlegają wyłączeniu z postępowania. W wyniku dokonanej oceny i porównania ofert ze względu na niższą ofertę wykonania przedmiotu zamówienia 135.454,40 zł , skazano wybór wykonawcy PRM i D „BUDOMOST” z Białegostoku (oferta Nr 1).

Prace Komisji Przetargowej oraz protokół postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zatwierdził w dniu 25.07.2003 Wójt Gminy Pan Jakub Sadowski.

3.2.3.1.4 Ustalono, że w niniejszym postępowaniu, zamawiający żądał od wykonawców potwierdzenia spełnienia warunków, o których mowa w art.22 ust 5 ustawy o zamówieniach publicznych. Wezwanie zawierało wykaz uczestników postępowania oraz osób po stronie zamawiającego biorących udział w postępowaniu.

Wykonawcy w określonym przez zamawiającego terminie dostarczyli oświadczenie lecz nie zawierało jednoznacznego potwierdzenia, iż nie pozostają w stosunku zależności z innymi uczestnikami postępowania. Na przyjętym przez zamawiającego wykazie uczestników postępowania z dnia 24.07.2003 r. znajduje się odcisk pieczęci firmy i podpis dyrektora – Załącznik Nr 1 do protokołu.

Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz.177.) nie przewiduje obowiązku składania oświadczeń wykonawców o pozostawaniu w stosunku zależności lub dominacji z innymi uczestnikami postępowania.

3.2.3.1.5 Umowę Nr 34/ 2003 zawarto w dniu 7.08.2003 r. pomiędzy Wójtem Gminy Narew, a PRM i D „BUDOMOST”. Umowę opatrzono kontrasygnatą Skarbnika Gminy. Ustalono, że do treści zawartej umowy wprowadzono istotne dla zamawiającego warunki wykonania przedmiotu zamówienia, zgodne z ofertą wybranego wykonawcy i postanowieniami specyfikacji.

3.2.3.2 Postępowanie o udzielenie zamówienia na budowę biologicznej oczyszczalni ścieków w Narwi.

3.2.3.2.1 Ustalono, iż przedmiotem zamówienia była budowa biologicznej oczyszczalni ścieków na bazie jednokomorowego reaktora biologicznego systemu SBR BIOGEST z częściowym wykorzystaniem obiektów istniejącej oczyszczalni ścieków typu KOS – 2 o wydajności Qd. śr. = 330 m³/dobę.

Postępowanie prowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity w Dz. U. Nr 72 z 2002 r. z późniejszymi zmianami), w trybie przetargu nieograniczonego o wartości przekraczającej 30.000 euro. Na podstawie Decyzji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych Nr OU/6284/02 z dnia 29.04. 2002 r. nie stosowano preferencji krajowych.

Zadanie realizowano w ramach programu Phare 2000 Spójność Gospodarcza i Społeczna Konkurs ofert DELPOL/ 000062/D/G/PL „Małe Projekty Infrastrukturalne” – linia budżetowa pl. 0008. 02.06.

3.2.3.2.2 Przed ogłoszeniem o przetargu nieograniczonym kontrolowana jednostka przygotowała dokumentację określającą przedmiot zamówienia w ujęciu opracowań projektowych z przedmiarem robót i obliczeniami technicznymi. Po rozpatrzeniu wniosku inwestora Starosta Hajnowski zatwierdził projekt budowy i wydał pozwolenie na budowę (Decyzja Nr GB 7351 – 404) 2000 z dnia 22.12.2000 r.) z zachowaniem warunków zgodnych z treścią art. 36 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane.

Wartość szacunkową zamówienia ustalono w wysokości 1.065.000, zł w oparciu o kosztorys inwestorski. Określone na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 26.02. 1999 r, metody i podstawy sporządzania kosztorysu inwestorskiego odpowiadają normom nakładów rzeczowych , cenom jednostkowym robót budowlanych oraz wskaźnikom czynników produkcji z poziomu I Kw. 2002 r.

3.2.3.2.3 Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził w dniu 3.09.2002 r. Wójt Pan Jakub Sadowski. W przygotowanej przez inwestora specyfikacji zawarto informacje i ustalenia wymagane przepisami art. 35 ust.. 1 ustawy w tym:

- opis sposobu przygotowania ofert,
- opis kryteriów i sposobu dokonywania oceny spełnienia warunków wymaganych od wykonawców,
- informacje o dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia wymaganych warunków,
- określenie przedmiotu zamówienia łącznie z wyszczególnieniem wszelkich dodatkowych usług, które mają być wykonane w ramach umowy,
- wymagany termin realizacji zamówienia 30 września 2003 r.
- ocena oferty wg kryterium cena ryczałtowa brutto 100%,
- wymagane wadium w wysokości 20.000, zł (3% wartości zamówienia w kosztorysie inwestorskim),
- zabezpieczenie należytego wykonania umowy stanowiące 5% ceny wybranej oferty,
- termin składania oferty do dnia 29.10.2002 r. do godz.13 w Urzędzie Gminy w Narwi,
- termin związania ofertą na okres 45 dni od dnia, w którym upływa termin składania ofert.

3.2.3.2.4 Ogłoszenie o przetargu nieograniczonym zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych Nr 158 z dnia 16.09.2002 r. pod poz. Nr 60478, dodatkowo

ogłoszenie o postępowaniu ukazało się w prasie – tytuł „Gazeta Współczesna” z dnia 16.09. 2002 r. oraz w siedzibie zamawiającego na tablicy ogłoszeń od dnia 16.09. 2002 r. do dnia 29.09 2002 r.

Przed upływem terminu składania ofert do dnia 29 października 2002 r. do godz. 13 złożono 7 ofert. Udokumentowano, iż otwarcie ofert odbyło się 29.10.2003 r. o godz. 14 w Urzędzie Gminy w Narwi. Komisja przetargowa powołana 1.09.2002 r na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Nr 8/2002 r. stwierdziła, że warunki wymagane od wykonawców spełnia 7 ofert.

Ranking ocenianych ofert przedstawia się następująco:

- Nr 1 firmy Przedsiębiorstwo Badań Projektów i Realizacji Infrastruktury Ekologicznej z Warszawy. Cena oferty 1.872,200 zł. Miejsce 7.
- Nr 2 firmy „Bartosz” s.j. z Białegostoku. Cena oferty 1.604.037 zł. Miejsce 6.
- Nr 3 firmy Przedsiębiorstwo Budowlane „EKO – SYSTEM” s.j. z Białegostoku. Cena oferty 1.170.114,34 zł. Miejsce 1.
- Nr 4 firmy Przedsiębiorstwo „Ekolbud” S.A. z Suwałk. Cena oferty 1.326.957, zł. Miejsce 5.
- Nr 5 firmy Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „Dalba” sp. zo.o z Białegostoku. Cena oferty 1.267.948,38 zł. Miejsce 4.
- Nr 6 firmy Przedsiębiorstwo Robót Wodno – Inżynierskich „EKOINSBUD” sp. zo.o z Bielska Podlaskiego. Cena oferty 1.186. 405, zł. Miejsce 2.
- Nr 7 firmy przedsiębiorstwo Budowlano-Handlowe Z. Niziński zm, Wyszaków. Cena oferty 1.228.681 zł. Miejsce 3.

W wyniku przeprowadzonego postępowania Komisja Przetargowa wskazała wybór oferty Nr 3 firmy Przedsiębiorstwo Budowlane „EKO – SYSTEM” s.j. z Białegostoku ze względu na zaproponowaną w ofercie najniższą cenę 1.170.114, 34 zł.

Prace komisji oraz protokół postępowania o udzielenie zamówienia zatwierdził Wójt Gminy w dniu 5.11.2002 r. Uczestników postępowania o podjętym rozstrzygnięciu, stosownie do art. 50 ustawy powiadomiono w dniu 5. 02 2002 r.(wg rozdzielnika 7 oferentów).

3.2.3.2.5 W związku z wyborem oferty Nr 3 i powiadomieniem pozostałych oferentów o podjętym rozstrzygnięciu w dniu 9.11.2002 r. PP-U „DALBA” z Białegostoku na czynności zamawiającego złożył protest.

Składający protest firma „Dalba” swoje wystąpienie uzasadniła tym, że w oparciu o udostępniony Protokół postępowania sporządzony przez Zamawiającego oraz złożone oferty,

stanowiące załączniki do Protokołu, wskazano, iż zamawiający dopuścił do oceny oferty z błędnie obliczonymi cenami. W odpowiedzi na protest wraz z uzasadnieniem z dnia 14. 11. 2002 r. Zarząd Gminy Narew – Zamawiający uznał, że w części dotyczącej błędów w obliczeniu ceny oferowanej (art. 27a ust. 1 pkt. 5) oraz wyboru oferty (art. 27d ust.1) został uwzględniony. Zgodnie z powyższą decyzją na podstawie art. 84 ust. 3 ustawy o zamówieniach publicznych (Dz. U. Nr 72 z 2002 r.) została dokonana powtórna ocena złożonych ofert (7 ofert). O wynikach powtórnej oceny ofert powiadomieni zostali wszyscy uczestniczący w postępowaniu oferenci (pismo nr GK. 341-16/1/2002 z dnia 15. 11.2002 r. wg rozdzielnika).

Zamawiający na podstawie art. 27a ust.1 pkt.5 odrzucił oferty:

- a) firmy „Bartosz” z Białegostoku,
- b) firmy PP-U „Dalba” z Białegostoku,
- c) firmy PB-H Z. Niziński z Wyszkowa.

Z pozostałych 4 nieodrzuconych ofert wybrano ofertę firmy Przedsiębiorstwo Budowlane EKO – System z Białegostoku. Cena oferty 1.170.114,34 zł.

Od ponownego rozstrzygnięcia postępowania i wyboru firmy EKO – System w dniu 18.11.2003 r. złożyła protest firma PP-U „Dalba” z Białegostoku.

Do protestu przyłączyła się firma PB-H. Z. Niziński z Wyszkowa.

Uzasadnieniem protestu było to, iż dokonując ponownej oceny ofert naruszono przepisy art. 27d ust. 1 ustawy, dopuszczając do oceny oferty podlegające odrzuceniu. Protest powyższy został oddalony o czym powiadomiono protestujących pismem wraz z uzasadnieniem w dniu 22.02.2002 r.

Odwołanie od rozstrzygnięcia protestu skierowane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wnieśli:

- firma „Dalba” w dniu 25.02.2002 r.,
- firma PB-H. Z. Niziński z Wyszkowa w dniu 27.02.2002 r.

Odwołujący wnieśli o unieważnienie przetargu lub ewentualne nakazanie zamawiającemu powtórzenie czynności oceny ofert.

Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego e dniu 6.12. 2002 r. Zespół Arbitrów wydał następujące rozstrzygnięcie : „Uwzględnia odwołanie i nakazuje Zamawiającemu powtórzenie czynności oceny ofert”. W wyniku ponownej oceny ofert zamawiający odrzucił n/w oferty:

- 1) P.B. PiR.I.E. „Ekoland” z Warszawy,
- 2) P.B. „EKO-SYSTEM” z Białegostoku,

- 3) Przedsiębiorstwo „Ekolbud” z Suwałk,
- 4) PRW-J „EKOINBUD” z Bielska Podlaskiego.

Z pozostałych 3 nieodrzuconych ofert wybrano ofertę firmy PB-H. Z. Niziński z Myszkowa.

O podjętym rozstrzygnięciu zamawiający powiadomił uczestników postępowania w dniu 11 grudnia 2002 r.

Od tego rozstrzygnięcia złożyła w dniu 18.12.2002 r. protest firma PP-U „Dalba” z Białegostoku.

Firma protestująca zarzuciła naruszenie przepisów art. 16, art. 24 ust. 4, art. 27d ust. 1 oraz art. 19 ust. 1 pkt.7, art. 19 ust. 3 ustawy i wniosła o powtórzenie czynności oceny ofert oraz dokonanie wyboru oferty najkorzystniejszej z godnie z wymogami art. 27d ust. 1 ustawy o zamówieniach publicznych.

Zamawiający protest rozpatrzył i uznał za zasadny.

W związku z powyższym dokonano ponownej oceny ofert w wyniku, której zamawiający wykluczył Przedsiębiorstwo Budowlano-Handlowe Z. Niziński z Wyszkowa. Spośród pozostałych nieodrzuconych ofert wybrano ofertę firmy Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „Dalba” z Białegostoku z ceną 1.267.948,38 zł.

O podjętym rozstrzygnięciu powiadomiono uczestników postępowania w dniu 27.12.2002 r.

Prace Komisji Przetargowej oraz protokół postępowania o udzielenie zamówienia zatwierdził w dniu 27.12.2002 r. Wójt Pan Jakub Sadowski.

Ustalono, iż zamawiający prowadząc niniejsze postępowanie zachował i udokumentował terminy ważności wadium oraz związania ofertą.

Od ostatecznego rozstrzygnięcia postępowania i wyboru wykonawcy PP-U „Dalba” nie wniesiono protestu. Informacje cenowe z postępowania o zamówienie publiczne na roboty budowlane dotyczące budowy oczyszczalni ścieków w Narwi wraz z ofertą wybranego wykonawcy przekazano Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 15.01.2003 r.

3.2.3.2.6 Umowę Nr 4/2003 r. dot. budowy oczyszczalni ścieków w Narwi zawarto w dniu 15.01.2003 r. pomiędzy Gminą Narew reprezentowaną przez Wójta Gminy Pana Jakuba Sadowskiego, a Wykonawcą - Przedsiębiorstwem Produkcyjno Usługowym „Dalba” sp. zo.o. z Białegostoku reprezentowanym przez Prezesa i Zastępcę Prezesa Zarządu.

Ustalono, że do treści umowy wprowadzono istotne dla zamawiającego warunki wykonania przedmiotu zamówienia. Warunki te są zgodne z postanowieniami specyfikacji oraz ofertą wykonawcy, z którym zawarto umowę, w tym:

- wartość wynagrodzenia wykonawcy w wysokości 1.267.948,38 zł (z VAT),
- termin zakończenia robót do 30.09.2003 r.,
- gwarancja jakości na okres 36 miesięcy,

Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 63.398,- zł, tj. 5% wartości robót wynikających z umowy.. Na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady przedmiotu zamówienia ustalono 30% wysokości zabezpieczenia w kwocie 19.009,40,- zł.

3.2.3.2.7 Na podstawie okazanej dokumentacji udzielonego zamówienia, prowadzonych i opłaconych przez gminę robót budowlanych ustalono:

- 1) roboty wykonane zostały w następującym terminie i rozpoczęcie robót 18.02.2003r., zakończenie robót 25.09.2003r.,
- 2) Komisja powołana przez Wójta Gminy Narew pismem Nr O.R. 0151/2003 z dnia 18.09.2003r. dokonała odbioru końcowego przekazania do użytku inwestycji p.n. „Budowa Oczyszczalni Ścieków w Narwi”. Z czynności odbioru spisano w dniu 25.09.2003r. protokół, z którego wynika, iż obiekt odpowiada przeznaczeniu i jest gotowy do użytku. Użytkownikowi przekazano dokumentację budowlaną i eksploatacyjną, wymienioną w 15 poz., w tym: deklaracje zgodności, protokoły badań, dziennik budowy, inwentaryzacja powykonawcza, instrukcje i atesty. W czasie odbioru wad nie stwierdzono.
- 3) Wynagrodzenie wykonawcy robót kontrolowana jednostka wypłaciła w wysokości wynikającej z umowy odpowiednio do zakresu robót potwierdzonych protokołami ich odbioru.

Nieuzasadnionego wynagrodzenia wypłaconego wykonawcy w/w inwestycji nie stwierdzono.

3.2.3.3 Postępowanie o zamówienie na budowę zewnętrznej sieci wodociągowej z przyłączami gospodarstw dla wsi Ancuty.

3.2.3.3.1 W dniu 1.09.2002r. Wójt Gminy Jakub Sadowski powołał Komisję Przetargową celem przeprowadzenia postępowania w trybie przetargu nieograniczonego o wartości

przekraczającej równowartość kwoty 30.000 EURO na budowę zewnętrznej sieci wodociągowej wraz z przyłączami domowymi w miejscowości Ancuty. Długości sieci wodociągowej oraz przyłączy według zatwierdzonej dokumentacji technicznej wynoszą:

- a) sieć wodociągowa $\varnothing 150$ z rur PCV – 1726m.,
- b) sieć wodociągowa $\varnothing 100$ z rur PCV – 568m.,
- c) przyłącze $\varnothing 40$ z rur PE – 76m.,
- d) przyłącze $\varnothing 32$ z rur PE – 360m.
- ilość przyłączy wynosi 14 szt.

3.2.3.3.2 Ogłoszenie o przetargu było opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych Nr 77 z dnia 6.06.2003r. poz. 31898, zamieszczone w siedzibie zamawiającego od 6.06.2003r. do dnia 24.07.2003r. na tablicy ogłoszeń na stronie internetowej. Kryterium oceny ofert była cena –100% .

W odpowiedzi na ogłoszenie wpłynęły 3 ważne oferty:

- Oferta Nr 1 Przedsiębiorstwa Konserwacji Urządzeń Wodnych i Melioracyjnych z Białegostoku. Cena oferty 91.619,82,-zł (z VAT),
- Oferta Nr 2 Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowo-Handlowego „Technosan” z Białegostoku. Cena oferty 110.817,80,-zł (z VAT),
- Oferta Nr 3 Przedsiębiorstwa Usług Wielobranżowych sp. z o.o z Bielska Podlaskiego. Cena oferty 91.659,41,-zł (z VAT).

Na podstawie badania okazanych ofert ustalono, iż były zgodne z ustaleniami specyfikacji istotnych warunków zamówienia, spełniały warunki wymagane od wykonawców określone art. 22 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych oraz zabezpieczone wymaganiem wadium w wysokości 3.600,-zł. Wartość robót budowlanych według kosztorysu inwestorskiego wynosiła 362.641,-zł.

3.2.3.3.3. W wyniku porównania ofert, Komisja Przetargowa wskazała wybór oferty Nr1 z najniższą ceną 91.619,82,-zł. Przedsiębiorstwa Konserwacji Urządzeń Wodnych i Melioracyjnych z Białegostoku. Pracę Komisji Przetargowej oraz protokół postępowania zatwierdził Wójt p. Jakub Sadowski w dniu 25.07.2003r. O podjętym rozstrzygnięciu prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego powiadomiono wykonawców biorących udział w przetargu dnia 29.07.2003r. – pismo G.K 341-7/03.

Oferenci w trakcie prowadzonego postępowania nie wnieśli protestu. Umowę zawarto w dniu 5.08.2003r. pomiędzy Wójtem Gminy Narew „Zamawiającym”, a Przedsiębiorstwem

Konserwacji Urządzeń Wodnych i Melioracyjnych w Białymstoku z Wykonawcą reprezentowanym przez Dyrektora Przedsiębiorstwa.

Ustalono, że do treści umowy zostały wprowadzone istotne dla Zamawiającego warunki wykonania przedmiotu umowy określone w specyfikacji oraz ofercie wykonawcy robót, z którym zawarto umowę.

3.2.3.3.4 Stwierdzono, że Wójt p. Jakub Sadowski nie złożył oświadczenia określonego w art. 20 ust. 2 ustawy o zamówienia publicznych w sprawie okoliczność wymienionych w art. 20 ust. 1 cytowanej ustawy, których zaistnienie skutkuje wyłączeniem z postępowania. Według p. Jakub Sadowski podniósł, iż nie zachodziły okoliczności, które skutkowałyby wyłączeniem Wójta jako zamawiającego z postępowania. Brak oświadczenia wynika z niedopatrzenia. W przyszłości, przy udzielaniu zamówień będą eliminowane tego rodzaju braki.

3.2.3.3.5 Odbioru końcowego i przekazania do eksploatacji inwestycji dokonano w dniu 24.10.2003r.

Wynagrodzenie wykonawcy kontrolowana jednostka wypłaciła w wysokości wynikającej z umowy odpowiednio do zakresu robót potwierdzonych protokołem odbioru z dnia 24.10.2004r. Ustalono, że przedmiot odbioru końcowego i przekazania do użytku stanowi inwestycja o wartości 91.619,82,-zł, posiada następującą charakterystykę:

1) sieć wodociągowa ø150mm. dł 1726mb. –	62.791,88,-zł,
2) sieć wodociągowa ø 100 mm. dł 568mb. –	15.149,00,-zł,
3) przyłącza ø40 dł 76mb. -	1.992,34,-zł,
4) przyłącza ø32 dł. 360mb. -	9.244,80,-zł,
5) przyłącza wodociągowe 14 szt -----	2.396,80,-zł.
Razem :	91.619,82,-zł.

Roboty wykonane zostały od 5.08.2003r. do 30.08.2003r.

4. Rozchody budżetowe.

W 2003 roku w kontrolowanej jednostce rozchody budżetu gminy w rozumieniu art.4 ust.2 ustawy o finansach publicznych występowały i zostały przeznaczone na spłaty otrzymanych pożyczek i kredytów. Inne rozchody nie wystąpiły. Na podstawie sporządzonego

sprawozdania Rb – NDS o nadwyżce, deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2003 roku ustalono, iż w pozycji rozchody ogółem w planie i wykonaniu wykazano kwotę 4168 zł, na którą składają się rozchody z tytułu spłaty kredytów i pożyczek w wysokości 4168 zł (plan i wykonanie). Ustalono, iż wykazana kwota rozchodów w/w sprawozdania po stronie planu była zgodna z planem budżetu gminy.

Wykazane rozchody po stronie wykonania są zgodne z faktycznie wykonanymi rozchodami i wynikają z zapisów konta 134-kredyty bankowe i konta 260 - zobowiązania finansowe.

V. Mienie komunalne.

Ustalono, iż wraz z projektem uchwały budżetowej na 2003 rok stosownie do przepisu art. 121 ustawy o finansach publicznych Zarząd Gminy w Narwi przedłożył informację o stanie mienia komunalnego. Kontrola wykazała, iż w informacji stanowiącej załącznik nr 3 do Uchwały Nr 52/170/02 Zarządu Gminy w Narwi z dnia 8 listopada 2002 roku w sprawie projektu budżetu gminy na 2003 rok nie zawarto pełnych danych wymaganych przepisami art. 120 w/w ustawy. Stwierdzono między innymi, że:

- prezentacja danych dotyczących przysługujących gminie praw własności oraz innych niż własność praw majątkowych jest niekompletna i przedstawiona w formie mało czytelnej w porównaniu do istniejących zapisów księgowych,
- brak jest danych o zmianach w stanie mienia komunalnego od dnia złożenia poprzedniej informacji,,
- wykazany stan mienia komunalnego nie precyzuje i nie określa na jaki dzień ustalono stan i wartość mienia komunalnego,
- brak jest danych o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania. Informacja zawiera wyłącznie planowane dochody do uzyskania w 2003 roku z wymienionych wyżej tytułów,
- brak jest danych i informacji o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia komunalnego, np. wielkości planowanych i realizowanych wydatków majątkowych (inwestycje), stopień zużycia,
- informacja o stanie mienia komunalnego nie spełnia wszystkich wymogów określonych w § 6 uchwały Nr VIII/65/99 Rady Gminy w Narwi z dnia

8 października 1999 roku w sprawie określenia procedury opracowania i uchwalenia budżetu gminy oraz rodzaju szczegółowości materiałów informacyjnych towarzyszących projektowi budżetu.

1. Gospodarka nieruchomościami.

W okresie objętym kontrolą obowiązywała w kontrolowanej jednostce Uchwała Nr IV/37/99 rady Gminy w Narwi z dnia 12 marca 1999 roku w sprawie zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub wynajmu na okres dłuższy niż 3 lata.

Ustalono, że w ciągu roku zrealizowano dochody z tytułu opłat za zarząd (wieczyste użytkowanie), z tytułu najmu, dzierżawy, wpłat z tytułu zbycia nieruchomości w wysokości 25 036 zł na plan w wysokości 19 800 zł.

2. Gospodarka pozostałymi składnikami majątku.

Badaniem objęto ewidencję środków trwałych, pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych aktywów finansowych, materiałów. Badane składniki majątku występujące w kontrolowanej jednostce są objęte ewidencją prowadzoną w ramach następujących kont: 011 – środki trwałe, 013 – pozostałe środki trwałe, 020 – wartości niematerialne i prawne, 071 – umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, 072 – umorzenia pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, 310 – materiały. Ustalono, iż stosowane i przyjęte zasady prowadzenia ewidencji szczegółowej do wymienionych kont w opisie przyjętych zasad rachunkowości ograniczają się do stwierdzenia, że ewidencje prowadzi się według zasad ustalonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych. Stwierdzone uchybienia w zakresie prowadzonej ewidencji szczegółowej lub jej braku do wymienionych wyżej kont omówiono w trakcie kontroli w ramach instruktażu.

3. Inwentaryzacja

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą obowiązywało zarządzenie Nr 80/03 Wójta Gminy Narew z dnia 29 grudnia 2003 roku w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnej do przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych. Zarządzenie wchodzi z dniem

podpisania, a podstawą jego wydania jest art. 26 i 27 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz Zarządzenie Wójta Gminy Narew Nr 2/96 z dnia 22 sierpnia 1996 roku..

Na podstawie § 1 w/w zarządzenia dokonano m.in. inwentaryzacji stanu paliwa w pojazdach OSP i opału. Ustalono, iż konto 310 „Materiały” na dzień 1 stycznia 2003 roku wykazuje saldo Wn w wysokości 55.184,08 zł, obroty za rok 2003 strony Wn wynoszą 147.998,58 zł, a strony Ma 134 057,17 zł. Kontrola wykazała, iż saldo Wn konta 310 na dzień 31 grudnia 2003 roku wynosi 69.125,49 zł, w tym kwota 55.923,38 zł stanowi wartość drewna opałowego, kwota 3.024,64 zł – oleju opałowego i kwota 2.306,28 zł stanowi wartość materiałów drobniejszych znajdujących się na stanie Urzędu Gminy.

Na podstawie analizy zapisów i obrotów na koncie 310 „Materiały” stwierdzono, iż kontrolowana jednostka dla niektórych materiałów zrezygnowała z ujmowania na koncie 310 przychodów i rozchodów materiałów, bieżąco odnosząc ich wartość zakupu w ciężar konta kosztów.

Na podstawie zarządzenia Nr 10/2002 Wójta Gminy Narew z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnej do przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych przeprowadzona została w badanej jednostce w drodze spisu z natury w 2002 roku pełna inwentaryzacja środków trwałych.

Różnice inwentaryzacyjne nie wystąpiły.

VI. Zadania zlecone i realizowane w ramach porozumień.

Na etapie opracowania projektu budżetu gminy na 2003 rok i w uchwale w sprawie budżetu gminy na 2003 rok plan finansowy zadań zleconych po stronie dochodów i wydatków wynosił 496.736 zł. Dochody państwa na 2003 rok w związku z realizacją zadań zleconych zaplanowano w wysokości 5.000 zł. W ciągu roku plan finansowy zadań zleconych po stronie dochodów i wydatków ulegał zmianom i po zmianach wynosił 521.175 zł. Wydatki związane z realizacją zadań zleconych planowano do wysokości planowanych dotacji na zadania zlecone. Dochody zrealizowano w wysokości 516.856 zł, a wydatki w wysokości 516.777 zł. Różnica w wysokości 75 zł stanowi nie wykonanie planu wydatków i została zwrócona 15.01.2004 roku i 12.01.2004 roku. Ustalono, że dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej podlegające przekazaniu do budżetu państwa zaplanowano w wysokości 5.000 zł, a zrealizowano w wysokości 16.500,-zł. Ustalono, że w badanym okresie zadania zlecone były realizowane przez Urząd Gminy,

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Szkolno-Przedszkolny. Stwierdzono, iż Wójt Gminy dla Urzędu Gminy nie opracował odrębnego planu finansowego dla poszczególnych rodzajów zadań realizowanych w ramach zadan zleconych. Brak jest także odpowiednich planów finansowych dla zadań zleconych realizowanych przez GOPS i Zespół Szkolno-Przedszkolny.

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą wymogi określone w § 3 ust. 1-2, § 4 ust. 1-2, § 5 ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 listopada 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowywania planów finansowych zadań z zakresu administarcji rządowej oraz innych zadan zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz przekazywania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowych na realizację tych zadań (Dz. U. Nr 100, poz. 1077 ze zm.) nie były przestrzegane.

VII. Rozliczenia finansowe gminy z jej jednostkami organizacyjnymi.

1. Jednostki budżetowe.

Ustalono, iż w okresie objętym kontrolą gospodarkę finansową według zasad określonych w art. 18 ustawy o finansach publicznych, tj. w formie jednostek budżetowych prowadziły 3 jednostki (GOPS, Publiczne Gimnazjum, Zespół Szkolno-Przedszkolny). W badanym okresie brak jest ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu realizowanych przez te jednostki dochodów budżetowych. Konto 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” (budżetu) w zestawieniach obrotów i sald kont syntetycznych organu nie występuje. Na podstawie udzielonych wyjaśnień ustalono, że w badanym okresie na koncie 222 nie prowadzono zapisów.

Konto 223 – „Rozliczenie wydatków budżetowych” (budżetu) wykazuje w ciągu roku obroty strony Wn i Ma w równej wysokości w kwocie 2 177 098,19 zł, przy braku salda bilansu otwarcia i zamknięcia. Na podstawie prowadzonej ewidencji ustalono, że zapisy konta 223 ujmują środki przebrane z rachunku budżetu na pokrycie wydatków tylko dwóch jednostek budżetowych (Publicznego Gimnazjum i Zespołu Szkolno-Przedszkolnego).

Na koncie 223 nie prowadzono ewidencji rozliczeń z Urzędem Gminy jako jednostką budżetową i GOPS, ze względu na realizację ich wydatków bezpośrednio z rachunku bieżącego budżetu.

2. W kontrolowanej jednostce w badanym okresie rozliczenia z zakładami budżetowymi, gospodarstwami pomocniczymi, środkami specjalnymi nie występowały.

Rozliczenia z instytucjami kultury polegały na przekazywaniu dotacji do wysokości zaplanowanych w budżecie gminy.

Integralną część protokołu stanowią następujące załączniki:

1. Wykaz uczestników postępowania dotyczącego „Modernizacji drogi gminnej we wsi Janowo i Przybudki”.
2. Zakres czynności obowiązujących od dnia 1 stycznia 2000 roku Pani Ireny Kośko – głównego księgowego jednostek i zakładów budżetowych.
3. Porozumienie Wójta Gminy w Narwi z NOK w Narwi, GBP w Narwi, Publicznym Gimnazjum w Narwi, Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Narwi.
4. Upoważnienie Nr 2/2002 Wójta Gminy Narew do składania oświadczeń woli w imieniu gminy z dnia 15.03.2002 r.
5. Umowa Nr 1/2003 do prowadzenia rachunków bankowych.
6. Wyjaśnienia do pkt. II 1.4 protokołu kontroli w sprawie obsługi bankowo – kasowej gminy.
7. Uchwała Nr I/6/02 Rady Gminy w Narwi z dnia 19 listopada 2002 roku w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy.
8. Uchwała Nr VI/39/03 Rady Gminy w Narwi z dnia 10 czerwca 2003 roku w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy.
9. Wyjaśnienie p. Marii Panasiuk w sprawie naliczenia i wypłacenia wyrównania wynagrodzenia Wójtowi Gminy w Narwi.
10. Zmiany geodezyjne i pismo ze Starostwa powiatowego w Hajnówce.
11. Zestawienie tytułów wykonawczych.
12. Dane dotyczące majątku gminy.

Na tym protokół zakończono i po uprzednim przeczytaniu podpisano bez zastrzeżeń. Ustalenia zawarte w niniejszym protokole zostały omówione z kierownikiem kontrolowanej jednostki przy współudziale skarbnika gminy. Kierownika kontrolowanej jednostki powiadomiono o prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień co do przyczyny tej odmowy zgodnie z pkt. 9 ppkt. 9

załącznika Nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 roku w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz. U. z dnia 26 lipca 2004 r. Nr 167 poz. 1747).

Protokół sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden doręczono kierownikowi kontrolowanej jednostki – egz. nr 2.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod poz. nr 8 dnia 10 grudnia 2004 roku.

Narew, dn. 21 stycznia 2005 roku

Anatol Kordiukiewicz

St. Inspektor

Henryk Szymański

Inspektor

Jarosław Rudnik

Inspektor

Katarzyna Mackiewicz

Inspektor

Wójt Gminy

Jakub Sadowski

Skarbnik Gminy

Halina Niesteruk

URZĄD GMINY NAREW
17-210 NAREW
ul. Mickiewicza 101
tel. (085) 681 60 16, fax 873 35 35